Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra sociální pedagogiky

Vývoj dětských extrémních překážkových závodů a narůstající zájem o ně

Diplomová práce

Autor: Bc. Tereza Lomnická

Studijní program: N7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

Vedoucí práce: Mgr. Alena Knotková

Oponent práce: Mgr. Jan Sýkora

Hradec Králové 2020

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání diplomové práce

Autor:	**Tereza Lomnická**
Studium:	P18P0843
Studijní program:	N7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální pedagogika
Název diplomové práce:	**Vývoj dětských extrémních překážkových závodů a narůstající zájem o ně**
Název diplomové práce AJ:	Development of children's extreme obstacle races and growing interest in them

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se zabývá vývojem extrémních překážkových závodů ve světě i v České republice. Hlavním cílem práce je sumarizovat, co to vlastně jsou extrémní překážkové závody, a jaký byl jejich vývoj až po současnost se zaměřením na současné dětské extrémní závody a tréninkové skupiny. Teoretická část práce nabízí základní informace o historii a vývoji extrémních závodů, dále o legislativě a školním kontextu OCR závodů. Zabývá se také vlivy, které mohou mít OCR závody v dětství. Empirická část vychází z informací získaných studiem literatury a dalších odborných zdrojů a je zpracována formou kvantitativního průzkumu. Daný průzkum byl určen pro rodiče, jejichž děti se účastní OCR závodů.

TOMLINSON, Joe, 2000. Encyklopedie extrémních sportů: Ilustrovaný průvodce k maximu adrenalinového vzrušení. Přel. MARTIN HAŠEK. Praha: Egmont ČR. ISBN 80-7186-523-0. MULLINS, Nicole, 2012. Obstacle Course Challenges: History, Popularity, Performance Demands, Effective Training, and Course Design. Journal of Exercise Physiology online. 15(2). ISSN 1097-9751. STRACHOVÁ, Milena a Ján GREXA, 2014. Dějiny sportu [online]. B.m.: Masarykova univerzita [vid. 2018-04-23]. ISBN 978-80-210-7359-3. Dostupné z: https://is.muni.cz/publication/1231987

Garantující pracoviště:	Katedra sociální pedagogiky, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Alena Knotková
Oponent:	Mgr. Jan Sýkora

Datum zadání závěrečné práce: 6.11.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucí diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne ……. ……

Anotace

LOMNICKÁ, Tereza. *Vývoj dětských extrémních překážkových závodů a narůstající zájem o ně*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020, 73 s. Diplomová práce

Diplomová práce se zabývá vývojem extrémních překážkových závodů ve světě i v České republice. Hlavním cílem práce je sumarizovat, co to vlastně jsou extrémní překážkové závody, a jaký byl jejich vývoj až po současnost se zaměřením na současné dětské extrémní závody a tréninkové skupiny. Teoretická část práce nabízí základní informace o historii a vývoji extrémních závodů, dále o legislativě a školním kontextu OCR závodů. Zabývá se také vlivy, které mohou mít OCR závody v dětství. Empirická část vychází z informací získaných studiem literatury a dalších odborných zdrojů a je zpracována formou kvantitativního průzkumu. Daný průzkum byl určen pro rodiče, jejichž děti se účastní OCR závodů.

Klíčová slova: Překážkové závody, překážky, OCR, vlivy, vývoj, dětský, sport

Annotation

LOMNICKÁ, Tereza. *Development of children's extreme obstacle races and growing interest in them.* Hradec Králové. Faculty of education University of Hradec Králové, 2020, 73 p. Thesis

This thesis deals with the development of extreme obstacle races in the world and in the Czech Republic. The main aim of the thesis is to summarize and describe extreme obstacle races and what their development has been up to the present day with a focus on contemporary extreme races and training groups for children. The theoretical part of the thesis offers basic information about the history and development of extreme races, about legislation and the school context of OCR races. It also deals with the effect that OCR races could have in childhood. The empirical amount contains information on study literature and other professional resources and is processed in the form of a quantitative research. The research was intended for parents, whose children participate in OCR races.

Keywords: Obstacle races, obstacles, OCR, influences, development, children, sport

PODĚKOVÁNÍ

Poděkování patří především vedoucí mé diplomové práce Mgr. Aleně Knotkové za vstřícný přístup, ochotu, věcné připomínky a přínosné konzultace. Dále bych chtěla poděkovat trenérům dětských skupin pro překážkové závody, zejména Martinovi Sondovi a dále všem rodičům za pomoc a poskytnutí informací. Poděkování patří také mé rodině a přátelům za jejich podporu po celou dobu vypracovávání této práce a v průběhu celého studia.

OBSAH

Úvod....9

2. Historie sportu a extrémních závodů....11

2.1. Dávná historie....11

2.2. 20. století....12

2.3. Současnost ve světě....13

2.4. Současnost v České republice....15

3. OCR....17

3.1 Definice OCR....17

3.2 Kontext bezpečnosti, kvality a legislativy OCR závodů....19

3.3 Školní a vzdělávací kontext extrémních sportů....21

3.4 OCR asociace....22

3.5 Vybrané OCR závody v ČR....23

4. OCR v dětství....27

4.1 Trávení volného času dětí....27

4.2 Vlivy OCR v dětství....28

4.3 Tréninkové skupiny....30

5. Empirická část....32

5.1. Realizace a průběh výzkumu....32

5.2 Výsledky výzkumu....34

5.3 Diskuze....53

Závěr....55

Použitá literatura....57

Seznam obrázků, tabulek a grafů....61

Přílohy....63

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

OCR	Obstacle Course Racing
OCRA CZ	Obstacle Course Racing Association Czech republic
ČAPS	Česká asociace překážkového sportu
FISO	Fédération Internationale de Sports d'Obstacles.
ČR	Česká republika
STG	Spartan Training Group

ÚVOD

Pro svou diplomovou práci jsem zvolila téma dětských extrémních překážkových závodů (OCR), jelikož se tomuto sportu sama aktivně věnuji od roku 2016. Zúčastnila jsem se již desítek českých i zahraničích závodů, při kterých jsem nasbírala mnoho zkušeností a poznatků. Mnohé jsem pak mohla zužitkovat při tvorbě této diplomové práce. Závodů se sice účastním již v kategorii pro dospělé závodníky, ale několikrát jsem působila i na dětských závodech jako dobrovolník. Všechny získané zkušenosti byly pro mě velmi přínosné a usnadnily mi tak zpracování tématu dětských extrémních závodů.

OCR je velmi mladý sport, který se u nás objevuje až od roku 2011.Od té doby však jeho popularita velmi prudce stoupá. Tento druh sportu byl založen americkým ultratrailovým běžcem Joe De Sena jako sport, díky kterému se lidé naučí zvládat překážky nejen v závodě, ale i v každodenním životě. OCR si také získalo značnou oblibu u dětské populace. Jedná se totiž o velmi rozmanitou a zajímavou pohybovou aktivitu, při které se dítě pohybuje v přírodě, může se plazit bahnem, překonávat rozmanité překážky a v cíli získá medaili. Děti si tak zlepšují nejen pohybovou koordinaci, motoriku, sílu a vytrvalost, ale současně posilují svou motivaci k pohybu.

Z pohledu sociální pedagogiky se dítě při překážkových závodech dostává do podnětně zdravého a dobře syceného prostředí. Při přehnaném zájmu rodiny pouze o tento sport se ovšem může přihodit, že toto prostředí se náhle stane značně jednostranným. Děti se během závodu pohybují v přírodním prostředí, což můžeme považovat za jednu ze sfér, která spoluutváří strukturu životního prostředí. Dochází zde tak k interakci s živou i neživou přírodou. Druhou sférou, které se tyto závody dotýkají je vztah „lidé – lidé“, kterou uvádí Kraus (2014) ve své publikaci. Na závodech se děti pravidelně dostávají do kontaktu s ostatními dětmi, což vede ke vzniku interpersonálních vazeb.

Další spojitost mezi OCR a sociální pedagogikou můžeme nalézt, pokud budeme o závodech uvažovat jako o prostoru pro rekreaci a zábavu dítěte. Zajištění těchto dvou věcí je totiž i jednou z funkcí rodiny. OCR by proto mělo být pro děti vždy v takové formě, aby pro ně bylo zábavou, nikoliv nuceným sportovním výkonem. Velkou roli při plnění této funkce má hodnotová orientace rodičů, jejich vzdělání, životní styl, ale i možnosti finančního zajištění. (Kraus, 2014)

Hlavním cílem této práce je sumarizovat, s oporou literatury a dostupných zdrojů, informace o tom, co to extrémní překážkové závody jsou. Jaký byl jejich vývoj od dob dávné historie až po

současnost jak ve světě, tak i u nás v České republice se zaměřením na dětské závody a tréninkové skupiny. Jelikož se jedná o velmi mladý sport v České republice není příliš mnoho zdrojů pro čerpání informací. V současné době zde existuje asi pět bakalářských či diplomových prací na téma OCR závodů, ale žádná z nich není zaměřena na dětské závody. Proto cílem této práce je pokusit se vytvořit zdroj komplexních informacích nejen o současných existujících OCR závodech pro děti a dospělé, ale i o tom jaké vlivy mohou mít tyto závody během dětství. Přidanou hodnotou této diplomové práce mohou být výsledky její empirické části. Hlavním cílem výzkumu bylo, pomocí dotazníku, který byl určen rodičům, jejichž děti se účastní OCR závodů, získat informace o tom, jak oni vnímají dětské OCR závody. Jaký byl jejich motiv přihlásit dítě na takovýto druh závodu, jak závody hodnotí i zda se jejich děti pravidelně připravují na účast v závodech v dětských tréninkových skupinách. Diplomová práce tak může posloužit organizátorům, závodníkům, rodičům a všem kdo se o tento sport zajímají.

2. HISTORIE SPORTU A EXTRÉMNÍCH ZÁVODŮ

2.1. Dávná historie

I když extrémní překážkové závody se staly fenoménem až v posledním desetiletí, prvky těchto závodů se objevují již v dávné historii.

Počátky tohoto sportu můžeme v podstatě zaznamenat již v pravěku. V tomto období byl život zcela závislý na úrovni pohybových schopností člověka. Nedokonalosti těchto schopností nutily člověka sdružovat se do skupin, tedy žít v kolektivu. Napodobování, opakování a zdokonalování svých pohybů, zaměřených především na práci a lov, vedlo k efektivnější práci, čímž vznikal prostor pro volný čas. Tento volný čas se stal vyhrazeným pro mimopracovní činnosti a umožňoval člověku přípravu na další práci, slavnosti a obřady (rituální tance, zápasy, hry). V tomto období se zřejmě utvořil i soutěživý charakter výše jmenovaných činností. (Grexa, 2011)

„Souhrnně řečeno: záměrně realizovaný pohyb sloužící k přežití (přirozené pohyby jako chůze, běh, skoky, překonávání překážek, plavání, zvládání nástrojů a zbraní) tvoří základní předpoklad vzniku tělesných cvičení.“ (Grexa, 2011, str. 18)

Pokud porovnáme toto období a dnešní extrémní překážkové závody, můžeme zde shledat společné znaky. Například v období paleolitu se tvořily formy tělesných aktivit, mezi které patřily chůze, běhy, skoky, hody, plavání, zvedání břemen, což patří mezi disciplíny, které jsou součástí dnešních závodů. V neposlední řadě můžeme jako společné znaky označit přírodní prostředí, ve kterém se všechny aktivity odehrávají, dále boj o přežití, překonávání překážek a náročných podmínek za účelem dosažení cíle.

Samotný charakter překážkových závodů je velmi podobný dávným vojenským přípravám. Starověká vojenská příprava totiž nejenže měla připravit fyzicky zdatné vojáky, ale obsahem této přípravy byl všestranný rozvoj vytrvalosti, rychlosti, síly a obratnosti a také znalost plavání. Kombinace těchto dovedností je součástí definice dnešních extrémních závodů. Součástí Sparťanské výchovy byla i společná výchova určená dívkám. Jak dívky, tak chlapci byli trénováni a závodili v běhu, skoku, zápasu, hodu oštěpem a diskem. Chlapci každoročně absolvovali zkoušky ve výše jmenovaných disciplínách. Všechny disciplíny také později tvořily jednotlivé části pětiboje. Pětiboj byla jedna z disciplín olympijských her konaných v letech 720-576 př. n. l. Přestože výchova a cvičení se týkaly chlapců i dívek již od útlého dětství, samotné zápasy a hry, podobné dnešním OCR závodům, byly určeny pouze dospělým jedincům

převážně mužského pohlaví. Zmiňované sportovní disciplíny (kromě zápasu) jsou dnes nezbytnou součástí OCR závodů. (Grexa, 2011)

Obdobím starověkého Řecka se nechal inspirovat neznámější OCR závod Spartan Race, který má své kořeny v Americe.

„Bylo to to pravé jméno, protože Sparťané byli ztělesněním našich postojů i všeho, o co jsme se snažili a proti čemu jsme bojovali. Byli to silní, stateční, vynalézaví občané, kteří nesnášeli prázdné řeči. Široko daleko byli známí svou schopností díky své silné vůli porazit velké skupiny protivníků.“ (De Sena, 2015)

2.2. 20. století

Podobnost extrémních překážkových závodů s vojenským drilem a armádním cvičením není náhodná. Významnou osobností 20. století byl Francouz Georges Herbert, který během svých cest po světě navštívil mimo jiné i Afriku. Zde byl fascinován místními domorodci, kteří byli velmi flexibilní, hbití, vytrvalí a obratní. Z této návštěvy pak Herbert čerpal inspiraci při tvorbě vlastní sportovní filozofie, takzvané přírodní metody. Tato metoda spočívala v praktikování rozmanitých fyzických cvičení v přírodním prostředí a různých terénech. Myšlenky a principy Herbertovy přírodní metody se rozšířily přes Atlantik. A tak během první světové války byla tato metoda v upravené formě zavedena do výcviku amerických vojáků za účelem zvyšování fyzické zdatnosti, vytrvalosti a posílení celkového sebevědomí i odhodlání. Jednalo se o překážkové kurzy, které měřily 100 yardů. Během nich vojáci překonávali 5 stop široký mělký příkop, 7 stop vysokou stěnu a další překážky. Tento kurz museli vojáci dokončit do stanoveného časového limitu. Překážkové kurzy byly využívány i během druhé světové války, a to hlavně z důvodu získání dostatečné fyzické kondice, kterou američtí vojáci po meziválečném období postrádali. Překážkové kurzy se staly součástí celouniverzitního programu tělesné zdatnosti nejen pro vysoké, ale i střední školy. Tyto kurzy začali také využívat skauti. Po válce však překážkové kurzy příliš připomínaly lidem válku, na kterou chtěli zapomenout. Díky tomu tato forma tréninku tělesné zdatnosti upadla takřka v zapomnění až do současnosti, kdy se znovu probudil zájem o tento druh aktivit. (Obstacle Course Races: Their History and Future, 2019, [online])

Další spojení mezi armádou a OCR můžeme pozorovat v Armádních letních světových hrách. Poprvé se konaly na začátku 20. století v Paříži a jednou z disciplín byl a stále je vojenský pětiboj. Ten zahrnuje střelbu, překážkový běh, překážkové plavání, hod a přespolní běh. Se všemi těmito disciplínami se dnes můžeme setkat při OCR závodech. Armádní hry se od roku

1995 konají pravidelně v čtyřletých intervalech. V roce 2019 se jich v čínském městě Wuhan, zúčastnilo téměř 8000 sportovců. (CISM – History of International Military Sports Council, 2019, [online])

Po poválečném nezájmu společnosti se od osmdesátých let 20. století začínají objevovat první závody tohoto typu a můžeme pozorovat postupně narůstající zájem o tento druh sportu. V roce 1980 vznikl známý závod Ironman, v roce 1987 v Anglii závod Tough Guy, který je mnohými považován za vůbec první OCR závod. Dále se v roce 1995 poprvé uskutečnil Eco-challegne, který si drží statut nejnáročnějšího expedičního závodu na světě. V roce 1997 v Japonsku vznikla světově známá show Sasuke neboli též Ninja Warrior, který se v současné době pořádá ve více než 150 zemích. (World OCR – Obstacle Racing, 2019, [online])

2.3. Současnost ve světě

V dnešní době lidé touží po nových zážitcích, dobrodružstvích, překonávání sebe samých a samozřejmě také po ocenění. To vše jim extrémní překážkové závody dopřávají, a proto jejich obliba neustále stoupá. Příchodem každé nové dekády se zvyšuje hranice náročnosti, což je vnímáno jako extrémní nebo riskantní. V 70. letech minulého století byl maraton vnímán jako extrémní aktivita. Nyní tento závod běhá obrovské množství lidí napříč všemi generacemi. Stejný posun měl triatlon i překážkové závody.

Za zakladatele extrémních překážkových závodů můžeme považovat Američana Joe De Sena, který založil Spartan Race.

„Spartan Race jsem stvořil v roce 2010, abych otestoval celkovou lidskou kondici, která zahrnuje vytrvalost, sílu, odolnost, rychlost a zdatnost. Věřil jsem, že účast ve Spartan Race naučí lidi zvládat překážky každodenního života a dovolí jim fungovat na vysoké úrovni jako rodičům, zaměstnancům, státním úředníkům nebo v jakékoliv jiné roli, kterou jim život přinese.“ (De Sena, 2018)

Tento závod vychází z původního závodu Death Race. Jedná se o osmačtyřicetihodinový vytrvalostní adrenalinový závod, který zahrnuje terénní běh blátem a překonávání překážek. Závod je extrémně náročný duševně i psychicky. Osmdesát pět procent účastníků ho nedokončí, proto je určen pouze pro špičkové sportovce. Součástí závodu je plnění různých úkolů, například: plavání 5 km v ledové vodě, pojídání cibule, pětihodinové štípání dříví, šestihodinové zvedání kamene apod. (De Sena, 2015)

Joe De Sena chtěl tento sport zpřístupnit i široké veřejnosti, proto přišel s novým konceptem závodu, který pojmenoval Spartan Race. Tento koncept obsahuje prvky Death Race v upravené formě tak, aby si jej mohli vyzkoušet nejen začínající, ale i zkušení sportovci. Přivádí závodníky k vyčerpání, ale také k nadšení. První Spartan Race se konal roku 2010 v USA ve Vermontu. Zúčastnilo se ho přes 500 závodníků. Od té doby se překážkové závody staly nejrychleji se vyvíjejícím sportem. V roce 2015 dokončilo v USA překážkový závod přes 4,5 miliónů lidí. (MIT Management Soan School: Spartan Race Inc. [online])

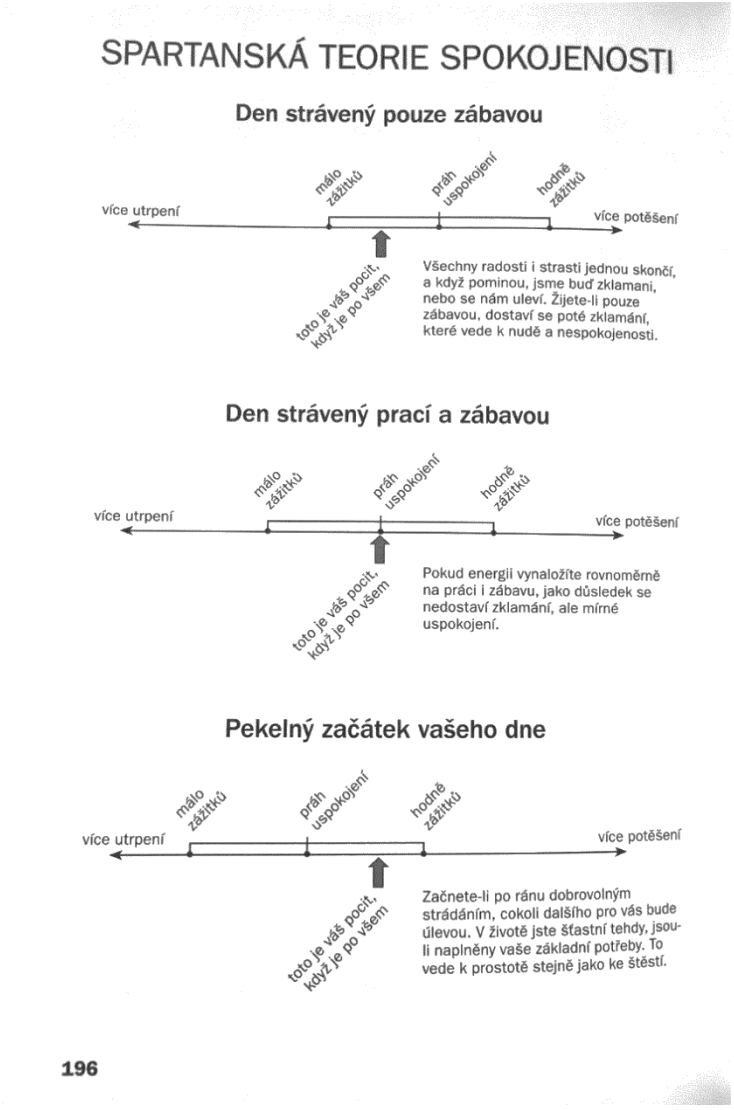

Obrázek 1 Spartanská teorie spokojenosti (De Sena, 2015, s. 196)

Značný vliv na stoupající popularitu mají také média. Velkou roli sehrála televize, kde bylo možno sledovat pořady jako například X Games a Extreme Sport Channel. Růst zájmu byl ohromující. V roce 2010 společnost Tough Mudder uspořádala 3 akce, kterých se zúčastnilo

20 000 závodníků. V roce 2012 tato společnost uspořádala dokonce 35 akcí, kterých se zúčastnilo více než 460 00 závodníků. Začaly také vznikat nové asociace určené pro tento sport, takzvané Obstacle Racing Asoociations. V posledních letech se s extrémními sporty pojí společnost Redbull, která je například pořadatelem OCR událostí Redbull 400, nebo Conquer The Castle. OCR se stává velkým celosvětovým byznysem. (ABA Journal, 2014, [online])

S narůstajícím zájmem o tento sport současně vzrůstá kvalita nejen samotných závodů, ale zlepšují se i výkony závodníků. V Severní Americe je již několik sportovců, kteří se tímto sportem živí. Vznikají také mezinárodní a světové soutěže, jako je například mistrovství světa OCR a mistrovství Evropy OCR na krátké, dlouhé a sprinterské vzdálenosti. První oficiální mistrovství Evropy se konalo v roce 2016 v Nizozemsku pod záštitou Evropské federace překážkových sportů, která spadá pod FISO (viz kapitola 3.4). V roce 2019 byl součástí tohoto evropského šampionátu poprvé i dětský závod, a to ve dvou kategoriích. Kategorie Kids Open Race a Kids Race. Zmíněného dětského evropského šampionátu se zúčastnilo několik českých závodníků, kteří zde byli velmi úspěšní. Dokonce dokázali vybojovat i ty nevyšší příčky. Součástí neoficiálního mistrovství světa OCR konaném v Londýně v roce 2018 i 2019 není samostatný dětský závod, pouze zde byla otevřena věková kategorie určená závodníkům ve věku 13–19 let.

Dále se rovněž konají mistrovství světa a Evropy Spartan Race. I když Spartan Race spadá do překážkových závodů OCR, tato organizace pořádá své vlastní mistrovské šampionáty. A to nejen výše jmenované, ale i Mistrovství světa Trifecta a Mistrovství světa Ultra. V listopadu v roce 2018 se uskutečnilo první Mistrovství světa Spartan Race pro děti v Nevadě. Bylo zde zastoupeno 10 zemí a zúčastnilo se ho 62 chlapců a 58 dívek ve věku od 10 do 13 let. Jednalo se o závod, jehož trasa byla dlouhá téměř 5 km a obsahovala 45 překážek. Děti zde mohly vyhrát peněžité ceny v hodnotě dosahující až dvoutisíc dolarů. Finanční odměny patří mezi nové snahy, převážně amerických organizátorů, jak upoutat pozornost a zájem o tento sport u většího počtu dětí. (Runner's World, 2019 [online]) O rok později dětské mistrovství proběhlo v Kalifornském městě Castaic, kde měla poprvé Česká republika svou jedinou zástupkyni z Příbrami.

2.4. Současnost v České republice

V současné době je v České republice více než dvacet pořadatelů OCR závodů jak pro dospělé, tak i dětské závodníky. V průběhu celého rok se tak na území ČR koná přes šedesát překážkových závodů.

Prvním OCR závodem, a zároveň i prvním OCR dětským závodem na území ČR, byl Bahňák. První ročník tohoto závodu se uskutečnil již v roce 2011. Zúčastnilo se ho 92 dospělých závodníků a 54 dětí. Tento závod vznikl z původní soutěže o nejtvrdšího hasiče. V roce 2019 se závodu zúčastnilo již přes 200 dětských a 400 dospělých závodníků. (Bahňák 2019 | Extrémní překážkový závod jednotlivců a družstev [online])

Závod nejznámější světové série OCR závodů Spartan Race se v České republice poprvé uskutečnil 8. – 9. června v roce 2013 ve Ski areálu Monínec. Od té doby se konalo více než třicet Spartanských závodů v různých českých lokalitách. Začaly vznikat také další české závody. Mezi neznámější patří: Gladiator Race, Predator, Race, Excalibur Race, Překážkáč, Urban Challenge, Army Run, Beton Race, Šnek Race, Beroun Race, Wilsonka Race, Gladiator Challenge, Kralupy a další. Gladiator Race jako první z českých organizátorů navázal mezinárodní spolupráci a v roce 2020 se poprvé na území České republiky uskuteční závod ve spojení s polským organizátorem OCR závodů Runmagedon.

V roce 2017 v Milovicích se poprvé konalo Mistrovství České republiky, které organizovala společnost Gladiator Race. Od roku 2018 se koná nezávislé Mistrovství České republiky OCR. Na tomto mistrovství spolupracuje několik českých organizátorů OCR závodů.

V roce 2019 proběhl již čtvrtý ročník Mistrovství České republiky OCR pro děti. Jedná se o celostátní OCR závod pro děti, které mají rády pohyb, nezaleknou se trochy adrenalinu a mají rády OCR překážkové závody. Mistrovství je určeno dětem ve věku od 5 do 12 let. Děti jsou rozděleny do tří věkových kategorií.

Věkové kategorie dětí:

- 5-6 let,
- 7-9 let
- 10-12 let

Aby se dítě mohlo zúčastnit závodu, je nutné na místě konání při registraci předložit startovní podmínky podepsané zákonným zástupcem dítěte. Rodiče jsou při registraci rovněž požádáni o prokázání zákonné způsobilosti k dítěti předložením svého občanského průkazu. Bez splnění těchto podmínek nesmí být dítě vpuštěno na trať závodu. Děti startují ve vlnách s patnáctiminutovými rozestupy. Z každé startovní vlny postupují tři první děti do finálového kola. (OCRA CZ, 2016, [online])

3. OCR

3.1 Definice OCR

Za extrémní aktivitu je považována taková aktivita, která je charakteristická svou mimořádností, ojedinělostí či výstředností, a také je spojena s pocitem nebezpečí i rizikem neúspěchu či úrazu. (Hofmannová, 2013)

V soutěžních podmínkách překážkových závodů, které každý závodník je povinen podepsat, je OCR definováno jako náročný vytrvalostní běh ztížený překážkovou trasou v nerovnoměrném přírodním terénu, který může být vlivem povětrnostních podmínek nepředvídatelně měněn a upravován. (Soutěžní podmínky sportovní akce, PREDATOR RACE“)

Definice OCR dle FISO (světová federace překážkového sportu):
OCR je sport, kde sportovci běží a překonávají překážky na časově měřených soutěžích. Existují desítky formátů napříč několika disciplínami. Individuální a týmové závody od 50 metrů až po ultra dlouhé vzdálenosti, konané ve venkovním prostředí, na poušti, na stadionech, ve městech, na plážích i ve vnitřních prostorách. (World OCR – Obstacle Racing, 2019, [online])

Mezi hlavní charakteristiky závodu patří jejich rozdílná délka, typ a počet překážek (také vzdálenost mezi překážkami), různorodost terénu, ve kterém se závod odehrává, klimatické podmínky i počet zúčastněných. Informace o těchto charakteristikách závodu lze většinou nalézt na webových stránkách závodu či sociálních sítích. Ovšem některé závody jsou typické tím, že trasu a překážky předem nezveřejňují. (Mullins, 2012)

Překážkové závody vyžadují od závodníka dobrou kombinaci vytrvalosti, síly, obratnosti, koordinace, rovnováhy a strategie. Vedou závodníky k cílevědomému překonávání překážek během nepříznivých podmínek, což je posiluje a posouvá dál. Toto tvrzení Mullins ve svém článku přirovnává k africkému přísloví: “Klidné moře nedělá statné námořníky. „

Dospělí závodníci si mohou vybrat většinou ze tří kategorií, ve které budou závodit. Jedná se o kategorii ELITE. Ta je určená pro závodníky, kteří věnují přípravě velmi mnoho času a dosahují excelentních výsledků. Do této kategorie se musí v některých závodech závodníci kvalifikovat, jiné závody umožnují závodit v kategorii bez kvalifikace, ale za finanční poplatek. Druhou kategorií je věková kategorie. Ta je většinou dělena po pěti letech, není zde nutná kvalifikace a je určena pro závodníky, kteří nejsou úplně na úrovni ELITE, ale chtějí si zazávodit a porovnat svou výkonnost s ostatními. Poslední obvyklou je kategorie OPEN nebo FUN. Ta je určená pro

úplné nováčky nebo méně fyzicky zdatné závodníky. Tedy pro kohokoliv, kdo si chce závod OCR vyzkoušet. Příslušnost do jednotlivých kategorií je určena například odlišnou barvou náramku, který každý závodník obdrží při registraci. Pravidla závodů jsou pro každou kategorii trochu odlišná, ale vždy záleží na organizátorovi závodu. V kategorii ELITE bývají povinné všechny překážky. V případě, že závodník některou z překážek není schopen překonat, ztrácí svůj náramek a možnost být v této kategorii hodnocen. Ve věkové kategorii mohou být některé překážky povinné, nebo zde závodníci musí plnit trest neboli handicap za její nepřekonání. Handicap může mít podobu trestného běžeckého okruhu, nošení břemene na určitou vzdálenost, 30 tzv. „angličáků“ nebo zdolání určité vzdálenosti v poloze vzporu vzadu sedmo pokrčmo mírně roznožený neboli v pozici raka. V kategorii FUN závodníci nemají povinné překážky, ani plnění trestů za jejich nepřekonání.

Dětské závody jsou také děleny do různých kategoriích. Nejedná se ale o dělení na základě výkonnosti, ale pouze podle věku. Na některých závodech a převážně ve starších věkových kategoriích se kategorie dělí zvláště na chlapce a dívky. Na velkých světových či evropských šampionátech dělení věkových kategoriích není příliš rozmanité, jako tomu je u českých závodů. Proto se v jednotlivých kategoriích setkávají i děti, mezi kterými je až tříletý věkový rozdíl. To samozřejmě není příliš vhodné ani spravedlivé s ohledem k vysokému rozdílu ve fyzické vyspělosti a výkonnosti u dětí tak rozdílného věku. Způsob startu je u dětí i dospělých závodníků různý. Vždy záleží na organizátorovi závodu. Na některých závodech děti startují v hromadném startu podle věkových kategoriích, v jiných závodech je zaveden intervalový start. To znamená, že děti startují jednotlivě v přibližně 15–30vteřinových intervalech. Během závodu je na trati spousta dobrovolníků, kteří dohlížejí na bezpečnost a správné dodržování pravidel. U mladších věkových kategorií je povolený, a někdy i nutný, doprovod rodičů na trase závodu. V cíli je pro každého závodníka připravena medaile.

Mistroství Evropy OCR 2019	Dětské Mistrovství světa Spartan Race
4–7 let	10 – 11let
8–11 let	13–14 let
12–15 let	

Tabulka 1 Dělení dětských věkových kategorií na šampionátech (Spartan Race Kids World Championship, OCR Europes Championships, 2019)

Predator Race ČR	Mistroství ČR OCR pro děti
4–5 let	5–6 let
6–7 let	7–9 let
8–9 let	10–12 let
10–11 let	
12–13 let	

Tabulka 2 Dělení dětských věkových kategorií v ČR (Predator Race, OCRA CZ, 2019)

3.2 Kontext bezpečnosti, kvality a legislativy OCR závodů

Atraktivnost a kvalitu extrémních sportů, jakým je i OCR, velmi ovlivňuje prostředí, ve kterém se závod odehrává. Každý region v České republice je jedinečný a disponuje odlišnými přednostmi jako jsou skály, voda, sníh, nadmořská výška a jiné. Dalšími faktory ovlivňujícími kvalitu závodu je jedinečnost, estetičnost, nedostupnost a nebezpečnost krajiny. Pořádání extrémních závodů má velký vliv na životní prostředí. A to krátkodobý vliv, například zvýšení hluku při podporování závodníků diváky. Dlouhodobý vliv se projevuje především po ukončení akce. Patří sem například poškození ekosystému způsobené výstavbou překážek, odhazování obalů od potravinových doplňků závodníky, zdevastování nízkých porostů stovkami závodníků probíhajících tratí. (Hoffmanová, 2013)

Proto by snahou všech organizátorů mělo být, aby závody probíhaly v souladu s přírodou. Toho se snaží dosáhnout například i pravidlem, že pokud bude závodník přistižen při odhazování odpadků na místě, které není k tomu předem určené, bude ze závodu diskvalifikován.

Dodržování a znalost platné legislativy je jedním z předpokladů úspěšné realizace plánovaného OCR závodu a vytváří předpoklady k standardům kvality outdoorových aktivit. Ty se projevují v personálním a organizačním zabezpečení, harmonogramu přípravy, programu akce a v právech a povinnostech účastníků. (Hoffmanová, 2013)

„Každá outdoorová aktivita má svého provozovatele (pořadatele). Jedná se o právnickou, případně fyzickou osobu. Provozovatel outdoorové aktivity pověří konkrétní osobu, aby se o přípravu outdoorové aktivity postarala, a ta se stává organizátorem této outdoorové aktivity a vystupuje při jednání s klientem, rodiči, úřady apod.“ (Hoffmanová, 2013, str. 194)

Provozovatel uzavírá písemnou smlouvu o pronájmu s majitelem areálu, kde jsou stanoveny podmínky pronájmu, kde akce bude probíhat a kdy se bude konat.

Každý jedinec, ať už dospělý nebo dítě, který se rozhodne zkusit extrémní překážkový závod, by si měl být vědom určité míry rizika a sám by se měl rozhodnout, zda toto riziko podstoupí nebo ne. Nedílnou součástí při realizaci OCR závodů je zabezpečení zdravotní péče, jelikož při žádném závodu nelze zajistit absolutní bezpečnost sportovců. Závody se zpravidla konají na veřejných prostranstvích. Je tedy povinností pořadatele zajistit přímou lékařskou pohotovostní službu, která je určena především závodníkům, ale současně i divákům. Náklady na zdravotnické zabezpečení hradí pořadatel a náklady při ošetření závodníků hradí pojišťovna sportovce. Proto je pro závodníky vhodné sjednat si úrazové pojištění. Některé série závodů, jakou je například Gladiátor Race, nabízejí možnost pojištění na danou akci jako volitelnou, a navíc placenou položku při registraci. Pokud si závodník zajišťuje úrazové pojištění sám, měl by znát pojistné podmínky dané pojišťovny, jelikož některé z nich překážkové závody uvádějí jako nepojistitelné sporty. (Hoffmanová, 2013)

Všichni závodníci musí před závodem odevzdat vyplněné a podepsané soutěžní podmínky sportovní akce (příloha 1). Údaje vyplněné v soutěžních podmínkách se kontrolují s údaji v občasném průkaze, kterým se musí závodník při registraci prokázat. V případě, že se akce účastní osoba mladší 18 let, musí k těmto soutěžním podmínkám doložit písemný souhlas svého zákonného zástupce. Účastníci mladší 15 let se mohou akce a všech úkonů v rámci akce zúčastnit pouze s fyzickým doprovodem svého zákonného zástupce.

V soutěžních podmínkách závodníci svým podpisem stvrzují, že si jsou vědomi rizik známých i neznámých, nebezpečí a možnosti vzniku vážného zranění či tělesného poškození v podobě utonutí, podvrknutí či vykloubení končetin, přetržení vazů, zlomeniny, kousnutí, bodnutí hmyzem a zvířat a potencionálnímu trvalému ochrnutí nebo jakémukoliv dalšímu fyzickému vyčerpání nebo poškození těla. Soutěžící rovněž přejímá riziko vzniku úrazu u jednotlivých překážek na trati, které se mohou za určitých a nepředvídatelných okolností uvolnit či povolit, následkem čehož může dojít právě ke vzniku vážné zdravotní újmy. Soutěžící se podpisem tohoto ustanovení výslovně vzdává jakýchkoliv nároků na náhradu škody nemajetkové újmy či jiných. Soutěžící dále dává svůj výslovný souhlas s případným lékařským ošetřením a první pomocí, která bude organizátorem zabezpečena. U dětských závodů zodpovídá za toto prohlášení rodič dítěte. (Predator race, 2015, [online])

3.3 Školní a vzdělávací kontext extrémních sportů

I když je OCR poměrně nový druh sportovní aktivity, těší se čím dál větší oblibě. A to nejen mezi dospělými, ale i mezi teenagery a dětmi. I přes svou rostoucí atraktivitu tento sport není nijak zohledněn ve školní tělesné výchově. To je patrné z analýzy školních dokumentů. Hlavním dokumentem je rámcový vzdělávací program, na jehož základě se formulují klíčové kompetence. Tyto kompetence jsou plněny podle školního vzdělávacího programu konkrétní školy, který musí respektovat devět vzdělávacích oblastí. Jednou z nich je „Člověk a zdraví", kde se zdůrazňuje kvalita životního stylu, zdravotně – preventivní chování, osobní odpovědnost žáků, vnímání bezpečí a nebezpečnosti. Přesto ani v této oblasti, kde by mohl být prostor pro výzvové sporty, jak autorka Hoffmanová (2013) nazývá extrémní sporty ve své publikaci, není o těchto sportech zmínka. Tato vzdělávací oblast je sycena tělesnou výchovou a výchovou ke zdraví, kde nabízené učivo má převážně tradiční skladbu (gymnastika, atletika, sportovní hry). Další sportovní aktivity jsou ve školních dokumentech uvozeny poznámkou „dle podmínek školy". Mezi uvedené činnosti, ke kterým může patřit například pobyt v přírodě, plavání a turistika, lze vhodně zařadit právě prvky extrémních sportů. K důvodům, proč nejsou obsahy s prvky extrémních sportů začleněny do povinných vyučovacích jednotek tělesné výchovy, můžeme zařadit příliš konzervativní učitelskou veřejnost, která se striktně řídí doporučenými osnovami. Učitelská veřejnost však občas bývá nucena být konzervativní, jelikož podmínky školy, ať už jsou technické, personální nebo časové, nedovolují provozovat další činnosti, které by mohly obsahovat prvky extrémních sportů. Další důvodem může být i to, že:

„Není jasný legislativní rámec zařazení prvků výzvových sportů do školní TV. Výzvové (rizikové) sporty jsou řazeny do kategorie rizikového chování v rámci primární prevence a v oboru „výchova ke zdraví" se upozorňuje na spojení sportu a úrazů." (Hoffmanová, 2013, str. 225)

I přes výše uvedené důvody některé školy zařazují prvky extrémních sportů do školní TV, jelikož díky své atraktivitě mohou přimět dětskou populaci k pohybu. Velmi často bývají tyto prvky obsahem víkendových či vícedenních outdoorových akcí, kde školy využívají služeb certifikovaných specialistů a kompetentních agentur.

S ohledem na doložené vážné i smrtelné úrazy studentů, učitelů či instruktorů je omezení extrémních sportů školskou inspekcí logické. Na druhé straně, včasné seznámení s těmito aktivitami povede ke zvýšení odolnosti a flexibility při náročných situacích. Otázkou také je, zda by zařazení extrémních sportů do povinné části kurikula nevedlo ke ztrátě atraktivity tohoto

sportu. Příkladem toho může být projekt horolezce Jaroše, který do škol prosadil šplhání na laně školních týmů až do výše Mount Everestu. Prvotní zájem škol, způsobený jedinečností a novostí tohoto projektu, ale ve spojení s leností mládeže rychle poklesl. (Hoffmanová, 2013)

Nedílnou součástí seznamování dětí s extrémními sporty je i dostatečné a kvalitní vzdělání studentů v adekvátních univerzitních studijních oborech. Absolventi těchto oborů by měli být schopni pracovat s prvky extrémních sportů v edukativním prostředí, kterým může být i dětská OCR tréninková skupina. Přímo specializovaná studia v ČR neexistují, ale jsou součástí některých studijních oborů na fakultách tělovýchovy a sportu. Patří sem například Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci-katedra rekreologie, Fakulta sportovních studií MU v Brně-studijní obor speciální edukace bezpečnostních složek, a Fakulta tělesné výchovy a sportu UK v Praze. (Hoffmanová, 2013)

3.4 OCR asociace

FISO

Světová federace OCR je neziskovou organizací, která vznikla v roce 2014 a je známá pod zkratkou FISO, vycházející z italského názvu Fédération Internationale de Sports d'Obstacles. Je světovým a jediným řídícím orgánem pro překážkové sporty a jim příbuzné. FISO zastřešuje pět kontinentálních konfederací: OCR Afrika, OCR Asie, OCR Evropa, OCR Amerika a OCR Oceánie. Pod každou z těchto konfederací spadá národní federace, kterou je i Česká asociace překážkových sportů. V současné době je členem FISO šedesát zemí a do konce roku 2019 tento počet vzrostl na sedmdesát.

Funkcí federace je zajistit bezpečnost, spravedlnost a umožnit sportovcům přístup soutěžit na závodech všech úrovní, včetně té světové. Mezi činnosti federace patří spravování mezinárodních výsledků závodů, zajišťování školení, dohled na dodržování bezpečnostních pravidel, pořádání tréninkových campů a poskytování nejnovějších informací v oblasti OCR. Hlavní misí federace je, aby OCR splňovalo požadavky stanovené Mezinárodním olympijským výborem a Mezinárodním paralympijským výborem. Federace je členem organizace ASTM International, která je zodpovědná za globální bezpečnostní normy v oblastech navrhování, provozu a údržby konstrukcí pro překážkové závody. (World OCR – Obstacle Racing, 2019, [online])

OCRA CZ a ČAPS

V České republice působí Obstacle Racing Association ČR neboli OCRA CZ. Jedná se o výběrovou organizaci sdružující aktivní členy v oblasti sportu, která usiluje o rozvoj mezinárodní spolupráce, organizuje školení a podílí se na odborné přípravě sportovců, výchově a vzdělávání dětí a mládeže v oblasti sportu. Mezi hlavní cíle organizace patří zřizování sportovních klubů pro děti, mládež a dospělé, organizace sportovních akcí, podpora aktivit v oblasti extrémních překážkových závodů a další. Tato organizace je tvůrcem kampaně ONLY THE WEAK CHEAT, jejímž hlavním cílem je poukázat na porušování pravidel při OCR závodech, a tím tento jev omezit. Pod záštitou organizace se konala dvě nezávislá mistrovství České republiky. Organizace je hlavním organizátorem mistrovství OCR pro děti. Kvůli problémům ve vedení, financování a jiných záležitostech organizace, založila skupina aktivních elitních závodníků a pořadatelů OCR závodů k datu 26. 11. 2019 Českou asociaci překážkových sportů, z.s. Účelem této neziskové organizace je podpora a koordinace aktivit v oblasti překážkových sportů, šíření povědomí o OCR v médiích, státních i nestátních sportovních organizacích i v široké veřejnosti, sdružování aktivních členů v oblasti OCR sportu, organizace sportovních akcí a táborů pro děti, mládež a dospělé se zaměřením na OCR. Dále zajišťuje tvorbu a udržování kvalitativních, technických i bezpečnostních standardů. ČAPS tvoří prostředníka komunikace mezi českými závodníky a nadnárodní organizací FISO, čímž umožňuje českým závodníkům se kvalifikovat na evropské i světové šampionáty. Pro závodníky je ČAPS informačním zdrojem o vznikajících světových trendech a událostech v OCR. Podílí se tak na vývoji a propagaci tohoto sportu v České republice. Díky ČASP vznikl tým českých reprezentantů překážkových sportů. Tento tým se skládá z deseti mužů a žen, kteří dosahují v OCR závodech excelentních výsledků. Mezi ambiciózní cíle této organizace patří v budoucnu pořádání Mistrovství Evropy v OCR na českém území a spolupráce na zařazení OCR mezi olympijské disciplíny. (ČAPS – Česká asociace překážkových sportů, 2020, [online])

3.5 Vybrané OCR závody v ČR

Predator Race

Predator Race patří mezi největší české organizátory OCR závodů. Predator Race organizuje závody čtyř úrovní:

- RUN (závod na 7 km + a 7 překážek +)
- DRILL (závod na 5 km + a 20 překážek +)

- BRUTAL (závod na 10 km + a 25 překážek +)
- MASAKR (závod na 15 km + a 30 překážek +)

Úroveň DRILL, BRUTALL a MASAKR lze absolvovat i během jednoho víkendu v rámci MASTER WEEKENDU. Závodníci mohou soutěžit v kategorii ELITE, věková kategorie a OPEN. Startovné na těchto závodech se pohybují od 890 KČ do 2190 KČ (4550 KČ MASTER WEEKEND). Kromě závodů konaných v České republice se Predator Race rozšířil i do zahraničí, a to na Slovensko a Rakousko.

Každý závodník účastnící se závodu je povinen se před startem prokázat občanským průkazem a podepsat startovní podmínky (viz příloha 1). Účastníci mladší 18 let musí k těmto startovním podmínkám předložit i podepsaný souhlas zákonného zástupce, a pokud se jedná o účastníka mladšího 15 let, musí zde být zákonný zástupce i fyzicky přítomný.

„9) V případě, že soutěžícím je osoba mladší 18 let, může se akce účastnit pouze s písemným souhlasem svého zákonného zástupce, který bude tvořit nedílnou součást tohoto prohlášení. Účastník mladší 15 let se může akce a všech úkonů v rámci akce účastnit pouze s fyzickým doprovodem svého zákonného zástupce. „

První závod ze série Predator Race se konal 27. 9. 2014 v místě Býkov. Tento závod na 5 km dokončilo 580 závodníků z 679 registrovaných. Největší podíl účastníků, kteří závod nedokončili, tvořili závodníci, kteří do závodu nenastoupili (DNS), a dále minimální počet závodníků, kteří sice nastoupili, ale z nějakého důvodu nezvládli projít cílem (DNF), nebo byli diskvalifikovaní (DSQ).

Počty závodů pořádaných během roku:

2019	13
2018	14
2017	11
2016	8
2015	5
2014	1

Tabulka 3 Počty závodů Predator Race během let 2014-2019 (Predator Race, 2019)

Predator Race pořádá závody přizpůsobené dětem Predator Race JUNIOR. První dětský závod se konal v roce 2016 v Plzni. Dětské závody jsou rozděleny do pěti následujících kategorií:

Věkové kategorie:

- 4–5 let
- 6–7 let
- 8–9 let
- 10–11 let
- 12–13 let

Trasa i překážky jsou vždy přizpůsobeny každé věkové kategorii. Děti startují formou hromadného startu po věkových kategoriích. Organizátor závodu uvádí vzdálenost a obtížnost závodu jako 700 m + a 7 + překážek. Startovné je 200 kč. Od roku 2016 do roku 2019 ke dni 17. 8. 2019 se konalo 17 závodů Predator Race JUNIOR. (Predator race, 2015, [online])

Gladiator Race

Gladiator Race vznikl v roce 2014 a je také jedním z největších českých překážkových závodů. V průběhu pěti let se konalo více než 34 závodů během více než padesáti závodních dnů. Pro rok 2020 mají organizátoři dokonce naplánováno 12 závodních lokalit. Kromě klasických překážkových závodů pořádá Gladiator Race i velmi oblíbené noční závody, tzv. NIGHT. Ty mají oproti denním závodům kratší vzdálenost. Dospělí závodníci se mohou účastnit závodů v jedné ze tří kategorií, a to kategorie RACE, OPEN či FUN. Stejně jako Predator Race má i Gladiator Race závody rozdělené do několika úrovní podle náročnosti. Pokud závodník zvládne během jednoho závodního víkendu dokončit závod typu NIGHT, ORIGINAL a MAX, získá originální medaili za překonání namáhavé závodní trojkombinace zvané MAXIMUS. Dalším specifikem Gladiator Race jsou exkluzivní kluby TRIUMPHALIS, které jsou určeny těm závodníkům, kteří se zúčastní určitého počtu závodů dle daných pravidel.

- TRIUMPHALIS (nutno absolvovat pět ze šesti hlavních závodů RACE či ORIGINAL)
- NIGHT TRIUMPHALIS (nutno absolvovat pět ze šesti nočních závodů)
- KIDS TRIUMPHALIS (nutno absolvovat pět ze šesti dětských závodů)
- WINTER/SPRING/SUMMER/AUTUMN TRIUMPHALIS (nutno absolvovat tři závody v ročním období)
- PRIMUS PALUS (nutno získat 12 medailí z 12 různých lokalit)

Za každý získaný TRIUMPHALIS získávají závodníci speciální medaili, slevu na všechny závody Gladiator Race v roce 2021, popřípadě speciální držák na medaile. Výše startovného na denní závod v kategorii RACE je 1270 KČ, na noční závod 795 KČ a na dětský závod 250 KČ.

Od roku 2016 se vždy během závodního víkendu konají i závody určené dětem. Tyto závody se těší velkému zájmu, a tak má Gladiator Race dětské závody s nejvyšším počtem účastníků v České republice. Prvního dětského závodu Gladiator Race se v roce 2016 v Holicích zúčastnilo 78 dětí. Během tří let účast na dětských závodech rapidně vzrostla a v roce 2019 se pražského závodu zúčastnilo 681 dětí. Dětské závody se dělí do tří kategorií. První kategorií je KIDS I, která je určena pro chlapce a dívky ve věku od 5 do 8 let. Děti v této kategorii musí zdolat trasu o vzdálenosti 1+km a překonat 7+ překážek. Druhou kategorií je KIDS II, ta je pro starší děti ve věku od 9 do 14 let. V této kategorii se běží závod na vzdálenost 2+ km s 12+ překážkami. A třetí kategorií je kategorie FAMILY, kdy se závodu účastní děti v doprovodu se svými rodiči. Díky velkému zájmu o dětské závody pořádá Gladiator Race dětské kempy, Kids training, a má také dvě velké dětské tréninkové skupiny v Hradci Králové a v Praze. (Gladiator Race, 2019, [online])

4. OCR V DĚTSTVÍ

4.1 Trávení volného času dětí

Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže uvádí, že 79 % dětí a dospívajících tráví svůj volný čas sledováním televize, multimediálního obsahu na počítači či mobilním telefonu a hraním počítačových her, a to více než dvě hodiny každý školní den. Pouze jedna pětina českých dětí a dospívajících vykonává doporučené množství pohybové aktivity. Za doporučené množství pohybové aktivity je považováno minimálně 60 minut jakéhokoliv pohybu, který je spojený s činností kosterního svalstva a zvýšeným výdejem energie, za den. Dle WHO je dokonce až 81 % jedinců ve věku 11–17 let pohybově inaktivních, což má velmi negativní dopad na lidské zdraví. Z tohoto důvodu je pohybová inaktivita oprávněně považována za jeden z největších zdravotních problémů 21. století.

I přes výše uvedená vysoká procenta inaktivních dětí a dospívajících, dosahuje Česká republika v oblasti tělesné zdatnosti, ve srovnání s mezinárodními normativními standardy, nadprůměrné úrovně. Děti a dospívající dosahují mimořádných výsledků ve skoku dalekém z místa, v síle stisku ruky a výdrži ve shybu. Zejména dvě poslední oblasti jsou ve vztahu k OCR závodům velmi pozitivní. Na pohybovou aktivitu dětí a dospívajících má bezpochyby velký vliv sociální prostředí, zejména pak vliv přátel a vrstevníků. Pohybové chování pozitivně ovlivňuje pravidelná účast v organizovaných pohybových a sportovních činnostech, například během volnočasových aktivit dětí. (Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže, 2018, [online])

Účast na samotném závodě OCR nebo pravidelné navštěvování dětské tréninkové skupiny pro OCR závody, může být vhodnou volbou při výběru volnočasových aktivit pro děti. Dle výzkumu „Já chci do oddílu aneb jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly“ jsou právě sportovní a pohybové kroužky či oddíly těmi nejnavštěvovanějšími. Velký vliv při volbě volnočasových aktivit má vlastní minulá nebo současná zkušenost rodičů s daným druhem volnočasové aktivity. Tento trend lze pozorovat i u závodů OCR. Většina rodičů, jejichž děti se účastní OCR závodů, jsou sami aktivními závodníky. (Šimková, 2012)

Stejně alarmující výsledky o pohybové aktivitě dětí jsou i výsledky výzkumu zaměřeného na trávení volného času dětí v přírodě. Ten uvádí, že české děti tráví venku průměrně přibližně dvě hodiny denně, a více než polovina dotazovaných rodičů si myslí, že je to málo. Mezi tři nejčastější argumenty, které děti uvedly jako odpověď na otázku, co jim brání strávit více času venku jsou: špatné počasí, málo volného času a hodně učení. Z pohledu rodičů se nejvíce jedná

ovšem o tyto zábrany: děti mají zájem o video/ online/ počítačové hry, mají zájem o internet/posílání zpráv/ Facebook atd., a také, že venku hrozí dětem nebezpečí od cizích lidí. (Nadace Proměny Karla Komárka, 2016, [online])

Jelikož se překážkové závody konají převážně v přírodě, mohou být vhodným nástrojem, díky kterému děti stráví více času venku se svou rodinou a vrstevníky. Dojde i ke zlepšení množství pohybové aktivity dětí. Navíc, pokud dítě pravidelně navštěvuje tréninkovou skupinu pro OCR, závody zlepší jeho tělesnou zdatnost, stráví čas se svými vrstevníky a omezí čas strávený u televize či počítače, což má pozitivní dopad na zdraví dětí.

4.2 Vlivy OCR v dětství

Zatímco dopělým závodníkům organizátoři chtějí dopřát utrpení a možnost sáhnout si na dno nejen svých fyzických, ale i psychických sil, dětem chtějí naopak nabídnout zábavu.

*„Současný životní styl zákonitě vyžaduje i participaci mladé generace na sportovních aktivitách. Jejich druh se stále zvětšuje a stejně tak stoupá i počet mládeže na nich se podílející. Uvádí se, že jen v USA participuje permanentně na sportovním tréninku více než 50 milionů dětí. To samozřejmě přináší i velkou odpovědnost dospělých – rodičů, pedagogů, ale hlavně lékařů. „(*Kučera, 2011, str. 77)

Při výběru sportu pro dítě je velmi důležité volit všeobecně rozvíjející aktivity, mezi které můžeme zařadit i OCR. Kučera (2011) ve své publikaci uvádí špatný příklad, kdy zapálený tatínek mladému předškolákovi dlouhodobě nadhazuje tenisový míček, a tím tak dochází k trvalému přetěžování jedné části těla. Doktorka Rachel Brewer, specialistka na dětskou sportovní medicínu v nemocnici Rocky Mountain, uvádí, že OCR vede děti k zapojování a posilování různých svalových partií, jelikož je tento sport velmi rozmanitý. Také rozvíjí dětskou obratnost, hrubou nmotoriku a jejich důvěru. (Potkewitz, 2019, [online])

Velmi důležitým faktorem vedoucím k tomu, aby se dítě stalo vyznavačem pohybu, je nabízet dítěti pohyb ve vhodné míře i adekvátní časové náročnosti. V dětském věku je doporučováno vést sportovní přípravu spíše formou hry než striktním tréninkem, a to tak, aby v pozdějším věku vznikly předpoklady pro pravidelný trénink.

Mezi základní pohybové schopnosti v dětském věku patří obratnost, rychlost, vytrvalost a síla. Jak je již z definice OCR (viz kapitola 3.1) zřejmé, je kombinace těchto schopností základem pro vykonávání tohoto sportu. V dětském, konktrétně v předškolním věku, dochází také

k vývoji motorické koordinace a nárůstu pohybové výbavy v kvantitě a rovněž i v kvalitě. Celkově se zdokonalují pohyby končetin a souhyby celého těla. To vše hraje velkou roli v dětských překážkových závodech. Pro pohyb v dětském věku je také velmi charakteristické časté střídání forem pohybu, děti upřednostňují dynamický pohyb před statickým, mají vysokou motivační potřebu aktivit, propojují si myšlení s konkrétním pohybem a objevuje se zde velmi velká napodobovací schopnost. To vše můžeme pozorovat i během dětských OCR závodů. Děti jsou během závodu motivovány získáním medaile v cíli, pohyby mohou pozorovat u dospělých závodníků nebo přímo u jejich rodičů, kteří sami závodí. Během závodu vykonávají dynamický pohyb v různých podobách, jako je například plazení, přeskoky či nošení lehkých břemen.

S překážkovými závody stejně jako s jinými sporty je úzce spojena problematika úrazů. I když jsou závody přizpůsobovány dětskému věku tak, aby byly pro děti co nejbezpečnější, není možné se úrazům zcela vyhnout. Zde, ale i ve sportech obecně, se zpravidla jedná o krátkodobě léčené, mnohdy i neléčené úrazy, jako jsou oděrky a pohmožděniny. Ve sportovní přípravě by proto vždy své místo mělo mít systematické výchovné působení a dospělí, rodiče i trenéři by měli mít stále na paměti, že mladý jedinec není miniaturou dospělého.

Dalším specifickým faktorem pro dětské OCR závody je počasí. Závody se totiž konají během všech ročních období a za jakéhokoliv počasí. U dětí dochází v chladném prostředí k větším tepelným ztrátám, na rozdíl od dospělých, kteří mají větší vrstvu podkožního tuku. Pokud se tedy OCR závody konají v zimě, organizátoři by se měli vyhnout jakýmkoliv vodním překážkám. Voda je totiž velkým chladovým stresorem. Rodiče by pro dítě měli vždy zvolit vhodné oblečení. *„Při sportování v chladu však není vhodné se oblékat příliš teple, jak to často vídáme u malých dětí, které rodiče z obavy z nachlazení neúměrně navlékají.“* (Kučera, 2011, str. 155) Tento původně dobrý záměr, ochránit dítě před chladem, pak vede k úplně opačnému důsledku. Dítě, které sportuje v zimě a je příliš teple oblečené, se rychleji přehřeje, a tak dochází k pocení. Pot se vsákne do oblečení, to posléze ztrácí svou izolační funkci a dítě snadněji a rychleji prochladne. Chlad má velký vliv zejména na respirační trakt. Při dýchání nosem a ústy se vzduch rychle zahřívá na teplotu blízkou tělesné. Při fyzické námaze ovšem člověk dýchá výhradně ústy, přičemž může dojít k iritaci horních cest dýchacích. Proto by děti měly nosit přes ústa šátky, které předehřejí vdechovaný vzduch. V cíli každého závodu pořádaného v zimních měsících by také mělo být připraveno dostatečné množství termofolií. I přesto ale může pohyb v chladném prostředí vést k lepší adaptaci na chlad a zlepšení imunitního systému, a to především díky pravidelnému otužování. Otužování by mělo být dětem příjemné a mělo

by se provádět dlouhodobě a pravidelně. Sportovní otužování v ledové vodě (0-12°C) u nás není pro děti do 14 let povoleno.

Horké prostředí je pro děti také mnohem nebezpečnější než pro dospělé jedince. Především proto, že děti mají nižší produkci potu. Při delší sportovní aktivitě v horkém prostředí tak často dochází k přehřátí, mohou se objevit křeče z horka nebo projevy vyčerpání. K takovým projevům patří zhoršení koordinace pohybů, nauzea, zvracení, mdloby či výrazná tachykardie. Pokud se tedy dětský OCR závod koná v horkých letních měsících, je třeba těmto problémům předcházet. A to především ze strany organizátorů, zajištěním občerstvovacích stanic během závodu a v cíli. Vhodné je zařadit vodní překážky, přiměřené dětskému věku a zajistit dostatečný dohled dobrovolníků i záchranářů. Pozornost by měla preventivně směřovat k obézním jedincům, u kterých je ztížený odvod tepla a větší riziko přehřátí. Dítě by mělo mít vhodné prodyšné oblečení. (Kučera, 2011)

Opomíjeným rizikem tohoto sportu je i vznik infekčních onemocnění. Jelikož jsou účastníci v přímém kontaktu se zemí, vodou, bahnem nebo pískem, kde se mohou vyskytovat zárodky patogenů způsobujících infekci. Dle získaných poznatků existuje vysoká pravděpodobnost, že bahno může způsobovat přenos patogenů, které mohou vyvolat u účastníků kožní vyrážky, gastrointestinální a horečnaté onemocnění. (DeNiziol, 2019, [online])

4.3 Tréninkové skupiny

V České republice začaly v roce 2013 spontánně vznikat ve spoustě měst tzv. Spartan Race Training Groups (SRTG), jejichž cílem je shromažďovat sportovce se zájmem o překážkové běhání a kontinuálně se připravovat na tento sport. Projekt se velmi rychle rozšířil na Slovensko, do Polska i Maďarska. V roce 2019 došlo k přejmenování těchto skupina na Spartan Training Groups (STG). Kromě skupin, zaměřených na Spartan Race, začaly vznikat také tréninkové skupiny jiných překážkových závodů. Například Predator Workout. V současné době existuje přibližně sto tréninkových skupin v České republice i na Slovensku. Tyto skupiny jsou určeny převážně dospělým, ale v některých městech vznikají i dětské tréninkové skupiny. Mezi nejpočetnější tréninkovou skupinu patří Gladiátor Kids v Hradci Králové.

Jedná se o tréninkovou skupinu určenou dětem ve věku mezi 7. až 14. rokem. Cílem této skupiny je příprava dětí na závody Gladiator Race či jiné OCR závody. Zaměřuje se na zvyšování fyzické kondice a komplexní rozvoj pohybu dětí, a to především na paměť, orientaci,

rovnováhu a motoriku. Trenéři těchto skupin se snaží vést děti k pozitivnímu vztahu k pohybu a zdravému životnímu stylu. Tréninky probíhají 1- 2x týdně po dobu 1 – 1,5 hodiny v různých místech podle typu tréninku. Tréninková skupina se dělí na dvě podskupiny různé úrovně FUN a RACE. Skupina FUN je určena spíše mladším dětem a výkonově slabším. Skupina RACE je vhodná pro děti, které chtějí závodit a cíleně si zlepšovat své dovednosti a kondici. Tréninková skupina Gladiator Kids zatím funguje v Praze a Hradci Králové. Členství dítěte v Gladiator Kids přináší určité výhody, jako je například sleva na startovném 20 %, sleva při nákupu v Gladiator shopu 10 % a další. Trenérem a zakladatelem této skupiny je Mgr. Martin Sonda.

Gladiator Race také pořádal historicky první dětský tréninkový kemp GLADIATOR RACE – KIDS TRAINING CAMP. Konal se 25. – 26. května 2019 v Šiklově Mlýně a byl určen dětem ve věku 7–13 let. Program kempu byl uzpůsoben s ohledem k dětskému organismu a kombinoval hru se správným nácvikem běžeckých, tréninkových i strečinkových zásad.

Kromě tréninkového kempu pořádal Gladiator Race ve spolupráci se Sportvisio z.s. během léta 2019 příměstské kempy v Hradci Králové a Pardubicích. Tyto kempy probíhaly od pondělí do pátku od 8:00 – 16:00. V obou městech proběhl pouze jeden turnus. Kempy jsou určeny pro děti ve věku 6-15 let a zaměřují se na všeobecnou sportovní přípravu, která je tematicky laděná ve stylu výcviku gladiátorů. Kemp vedou profesionální pedagogové se specializací na tělesnou výchovu a sport, dlouholetí trenéři atletiky i aktivní účastníci závodu Gladiator Race. Kromě tréninku překonávání OCR překážek jsou pro děti připravené aktivity typu inline bruslení, návštěva lanového parku, vodní hrátky, míčové hry a další. Garantem celé akce je Mgr. Roman Šinkovský, Ph.D. (Dětské kempy – Sportvisio, 2019, [online])

5. EMPIRICKÁ ČÁST

Hlavním cílem výzkumu bylo, pomocí dotazníku, který byl určen rodičům, jejichž děti se účastní OCR závodů, získat informace o tom, jak oni vnímají dětské OCR závody. Jaký byl jejich motiv přihlásit dítě na takovýto druh závodu, jak závody hodnotí i zda se jejich děti pravidelně připravují na účast v závodech v dětských tréninkových skupinách. Získaná data z dotazníku tak mohou tvořit poměrně komplexní zdroj informací, který může být nápomocný jak organizátorům, trenérům, tak i samotným rodičům, kteří by zvažovali účast svého dítěte na OCR závodě.

Výzkumná otázka 1: Kterých českých překážkových závodů se nejčastěji účastní závodníci z řad dětí?

Výzkumná otázka 2: Jaké faktory nejvíce ovlivňují volbu překážkového závodu pro vaše dítě?

Výzkumná otázka 3: Navštěvují závodníci z řad dětí tréninkové skupiny určené pro tyto závody?

H 1: Pokud se závodu účastní i rodič dítěte, je zde větší zastoupení matek než otců.

H 2: Tréninkovou skupinu navštěvují pravidelně více děti, které se zúčastnily závodů více jak 5x než děti, které se zúčastnily závodu méně než 5x.

H 3: Finanční faktor nemá větší vliv při volbě OCR závodu pro rodiče, kteří mají pouze 1 dítě účastníci se OCR závodu než pro rodiče, které mají více jak 1 dítě účastnící se OCR závodu.

5.1. Realizace a průběh výzkumu

Tato práce se zabývá problematikou českých dětských překážkových závodů a klade si za cíl získat statisticky doložitelné odpovědi na stanovené výzkumné otázky. Výzkum k této práci probíhal v období od prosince roku 2019 do února roku 2020. Cílovou skupinou výzkumu byli rodiče dětí, které se se zúčastnily alespoň jedenkrát dětských OCR závodů. Vzorek respondentů byl vybrán záměrným nepravděpodobným způsobem a také pomocí metody nabalování. (Chráska, 2016)

Pro tento výzkum byla zvolena kvantitativní metodologie. Sběr dat proběhl pomocí metody dotazníku a sloužil k potvrzení či vyvrácení předem stanovených hypotéz.

Dotazník je metoda určená pro sběr většího množství dat. V současné době jsou jako dotazníky označovány poměrně různorodé nástroje širokého zaměření, které mají různou podobu (tištěnou, počítačovou). Hlavní výhodou dotazníku je rychlý, hromadný a příliš nenáročný sběr dat (Chráska, 2016).

Dotazník byl vytvořen v online podobě pomocí Google formuláře, který umožňuje vlastní tvorbu dotazníků a dále elektronickou distribuci dotazníků k respondentům. Dotazníkové šetření bylo anonymní. Jednalo se o dotazník vlastní konstrukce (viz příloha 3), který vznikal ve spolupráci s několika trenéry dětských tréninkových skupin. Dotazník se skládal celkem z 19 otázek. Jednalo se o tři otázky otevřené, devět polootevřených a sedm uzavřených otázek. Otázky byly formulovány tak, abychom mohli odpovědět na námi určené výzkumné otázky a hypotézy. Před samotným výzkumem byla provedena pilotáž. Ta spočívala v rozhovorech s trenéry dětských OCR skupin a pozorování během OCR závodů. Dále následoval předvýzkum, z důvodu zmírnění rizika užití nevhodných technik a k zpřesnění formulace hypotéz výzkumu. (Chráska, 2016) V této fázi byl dotazník předložen deseti osobám, které spadaly do cílové skupiny. Na základě pilotáže a předvýzkumu byly některé otázky v dotazníku lehce pozměněny. Poté již následoval vlastní výzkum.

Dotazníky byly elektronicky rozesílány jednotlivým trenérům dětských OCR skupin. Ti nadále rozeslali dotazníky rodičům dětí, které navštěvují tréninkové dětské skupiny. Dále byly dotazníky odeslány i jednotlivým rodičům, a od nich byly přeposílány dalším rodičům. Dotazník byl také zveřejněn v uzavřené skupině na sociální síti, která je určena sportovcům věnujícím se OCR.

Získaná data byla následně zpracována. K vyhodnocení odpovědí byl použit program Microsoft Office Excel. Na dotazník odpovědělo celkem 100 respondentů. Respondenti se skládali ze 42 mužů, což činí 42 % a 58 žen, což odpovídá 58 %. Mezi respondenty není příliš velká převaha jednoho pohlaví. Lze tedy usoudit, že i přes historický vývoj těchto závodů, které byli dříve určeny převážně mladým mužům, je v současné době zájem o extrémní překážkové závody z hlediska pohlaví velmi vyrovnaný. Závěrem empirické části této práce pak budou výsledky výzkumu testovány, prezentovány a budou z nich vyvozeny závěry.

5.2 Výsledky výzkumu

Na následujících stránkách budou popsány výsledky výzkumu a závěry, ke kterým bylo dospěno.

Statistikou metodou pro analýzu dat byl zvolen test dobré schody chí-kvadrátu. Princip tohoto testu spočívá v tom, že ověřuje, zda četnosti získané provedeným šetřením jsou shodné, nebo se odlišují od teoretických četností, které odpovídají stanovené nulové hypotéze. (Chráska, 2016)

Pro provedení tohoto testu byla vždy stanovena nulová a alternativní hypotéza. K potvrzení či vyvrácení nulové hypotézy byla určena hladina významnost $\alpha=0,05$.

H 1: Pokud se závodu účastní i rodič dítěte, je zde větší zastoupení matek než otců.

K ověření této hypotézy sloužily otázka číslo jedna, která určovala, zda se jedná o muže (otce) či ženu (matku), dále otázka číslo 2, kde respondenti (rodiče) odpovídali, zda se sami někdy účastnili či neúčastnili OCR závodu. Otázka číslo 5 také vedla k ověření této hypotézy, jelikož se jednalo o otázku filtrační, kde respondenti odpovídali, zda se jejich dítě zúčastnilo OCR závodu. Pokud by u této otázky byla záporná odpověď dotazník by nemohl být do výzkumu zařazen.

H 0: *Pokud se závodu účastní i rodič dítěte, není zde větší zastoupení matek než otců.*

HA: *Pokud se závodu účastní i rodič dítěte, je zde větší zastoupení matek než otců.*

Tabulka číslo 4 uvádí pozorované četnosti, ze kterých vyplývá, že 82 % matek, ze 60 dotazovaných, se samy účastní OCR závodů. Muži (otcové) se také v převážné většině sami účastní OCR závodů. Pouze 3 % z celkem 40 respondentů mužského pohlaví uvedlo, že se neúčastní OCR závodů.

	Matka	Otec	Celkem
Účastní	49	39	88
Neúčastní	11	1	12
Celkem	60	40	100

Tabulka 4 Pozorované četnosti zastoupení otců a matek účastnící se OCR závod (Autor, 2020)

Tabulka číslo 5 uvádí očekávané četnosti, zastoupení otců a matek účastnící se OCR závodů, které byly vypočítány pomocí vzorce: součet ve sloupci / celkový počet * součet v řádku.

	Matka	Otec
Účastní	60.88/100 **53**	40.88/100 **35**
Neúčastní	60.12/100 **7**	40.12/100 **5**

Tabulka 5 Očekávané četnosti zastoupení otců a matek účastnící se OCR závodů, (Autor, 2020)

Výpočet testového kritéria χ^2

$$\chi^2 = \sum [(P - O)^2 : O]$$

$$\chi^2 = \sum [(49\text{-}53)^2 : 53] + [(39 - 35)^2 : 35] + [(11 - 7)^2 : 7] + [(1 - 5)^2 : 5]$$

$$\chi^2 = 6{,}245$$

Výpočet stupně volnosti

f = (r-1). (s-1)

f = (2-1). (2-1**)**

f = 1

Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát

$$\chi^2_{0,05}\ (1) = 3{,}841$$

Tato hodnota vychází ze statistických tabulek.

Porovnání hodnot

- Vypočítaná hodnota je **6,245**
- Kritická hodnota z tabulek je χ^2 0,05 (1) = **3,841**

  → **6,245 > 3,841**
- Zamítáme H0 a přijímáme Ha

Vypočítaná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 6{,}245$ je větší než hodnota kritická $\chi^2_{0,05}\ (1) = 3{,}841$, proto odmítáme nulovou hypotézu a přijímáme hypotézu alternativní. V zastoupení otců a

matek účastnící se OCR závodů byly prokázány statisticky významné rozdíly. Pravděpodobnost chybného rozhodnutí je v tomto případě menší než 0,05 (5 %).

H2: Tréninkovou skupinu nenavštěvují pravidelně více děti, které se zúčastnily závodů více jak 5x než děti, které se zúčastnily závodu méně než 5x.

K ověření druhé hypotézy sloužila otázka číslo 14, která určovala, zda dítě/děti respondentů navštěvují pravidelně tréninkovou skupinu. Pro pravidelnost byla určující minimálně jedna návštěva tréninkové skupiny týdně. Dále otázka číslo 8, kde respondenti (rodiče) odpovídali kolikrát se jejich dítě účastnilo OCR závodu. Na výběr měli ze čtyř možností: jednou, dvakrát až pětkrát, pětkrát až desetkrát či vícekrát. Stejně jako u první hypotézy k ověření této hypotézy posloužila filtrační otázka číslo 5.

H 0: Tréninkovou skupinu nenavštěvují pravidelně více děti, které se zúčastnily závodů více jak 5x než děti, které se zúčastnily závodu méně než 5x.

H A: Tréninkovou skupinu navštěvují pravidelně více děti, které se zúčastnily závodů více jak 5x než děti, které se zúčastnily závodu méně než 5x.

Tabulka číslo 6 uvádí pozorované (aktuální) četnosti počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech. Poměr mezi dětmi, které se účastnily závodu více než pětkrát a dětmi, které se účastnily závodu méně než 5x, a přitom pravidelně navštěvují tréninkovou skupinu je velmi rozdílný. 26 (67 %) z celkem 39 dětí, které navštěvují pravidelně tréninkovou skupinu, tvoří děti, které se zúčastnily OCR závodu více než pětkrát.

	Dítě se účastnilo více než 5x OCR závodu	Dítě se neúčastnilo více než 5x OCR závodu	Celkem
Navštěvuje tréninkovou skupinu	26	13	39
Nenavštěvuje tréninkovou skupinu	27	34	61
Celkem	53	47	100

Tabulka 6 Pozorované četnosti počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech, (Autor, 2020)

Tabulka číslo 7 uvádí očekávané četnosti, počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech, které byly vypočítány pomocí vzorce: součet ve sloupci / celkový počet * součet v řádku.

	Dítě se účastnilo více než 5x OCR závodu	Dítě se neúčastnilo více než 5x OCR závodu
Navštěvuje tréninkovou skupinu	53.39/100 **21**	47.39/100 **18**
Nenavštěvuje tréninkovou skupinu	53.61/100 **32**	47.61/100 **29**

Tabulka 7 Očekávané četnosti počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech, (Autor, 2020)

Výpočet testového kritéria χ^2

$$\chi^2 = \sum [(P - O)^2 : O]$$

$$\chi^2 = \sum [(26\text{-}21)^2 : 21] + [(13 - 18)^2 : 18] + [(27 - 32)^2 : 32] + [(34 - 29)^2 : 29]$$

$$\chi^2 = 4{,}222$$

Výpočet stupně volnosti

$$f = (r\text{-}1).\ (s\text{-}1)$$

$$f = (2\text{-}1).\ (2\text{-}1)$$

$$f = 1$$

Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát

$$\chi^2_{0,05}\ (1) = 3{,}841$$

Tato hodnota vychází ze statistických tabulek.

Porovnání hodnot

- Vypočítaná hodnota je **4,222**
- Kritická hodnota z tabulek je χ^2 0,05 (1) = **3,841**

  $\rightarrow$ **4,222 > 3,841**
- Zamítáme H0 a přijímáme Ha

Vypočítaná hodnota testového kritéria $\chi^2 = 4{,}222$ je větší než hodnota kritická $\chi^2_{0,05}(1) = 3{,}841$, proto odmítáme nulovou hypotézu a přijímáme hypotézu alternativní. Mezi počty dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a výše jejich účasti na OCR závodech byly prokázány statisticky významné rozdíly. Pravděpodobnost chybného rozhodnutí je v tomto případě menší než 0,05 (5 %).

H 3: Finanční faktor nemá větší vliv při volbě OCR závodu pro rodiče, kteří mají pouze 1 dítě účastníci se OCR závodu než pro rodiče, které mají více jak 1 dítě účastnící se OCR závodu.

K ověření třetí hypotézy sloužila otázka číslo 11, ve které respondenti hodnotili, jak moc jednotlivé faktory ovlivňují volbu OCR závodu pro jejich dítě/děti. Dále otázka číslo 6, kde respondenti (rodiče), odpovídali, kolik mají dětí, které se účastní OCR závodů a kolik je dětem let. A stejně jako u první i druhé hypotézy k ověření této hypotézy posloužila filtrační otázka číslo 5.

H 0: Finanční faktor nemá větší vliv při volbě OCR závodu pro rodiče, kteří mají pouze 1 dítě účastníci se OCR závodu než pro rodiče, které mají více jak 1 dítě účastnící se OCR závodu.

H A: Finanční faktor má větší vliv při volbě OCR závodu pro rodiče, kteří mají pouze 1 dítě účastníci se OCR závodu než pro rodiče, které mají více jak 1 dítě účastnící se OCR závodu.

Tabulka číslo 8 uvádí počty četností kolikrát respondenti (rodiče) volili, zda má finanční faktor menší či větší vliv při volbě OCR závodu. Tabulka je rozdělená do dvou řádků. V prvním řádku jsou uvedené četnosti od rodičů, které mají pouze jedno dítě účastnící se OCR závodu, a ve druhém řádku jsou četnosti od rodičů, které mají více jak 1 dítě účastnící se OCR závodu. Respondenti měli v dotazníku, v otázce číslo 11, vybrat jednu z pěti možností, která nejlépe vystihuje, jak moc finanční faktor volbu závodu ovlivňuje. Možnosti byly následující: rozhodně ano, spíše ano, nevím, spíše ne a rozhodně ne. Pro testování této hypotézy byly určeny dvě kategorie: menší vliv a větší vliv. Přičemž do kategorie větší vliv byly zahrnuty možnosti rozhodně ano a spíše ano. Druhou kategorii, tedy menší vliv, tvořily možnosti spíše ne a rozhodně ne. Možnost nevím, kterou zvolilo pouze 9 respondentů, nebyla do testování této hypotézy zahrnuta.

	Větší vliv	Menší vliv	Celkem
1 dítě	16	25	41
Více jak 1 dítě	28	22	50
Celkem	44	47	91

Tabulka 8 Pozorované četnosti finančního vlivu při volbě OCR závodu (Autor, 2020)

Tabulka číslo 9 uvádí očekávané četnosti, které byly vypočítány pomocí vzorce: součet ve sloupci / celkový počet * součet v řádku.

	Vetší vliv	Menší vliv
1 dítě	44.41/91 **20**	47.41/91 **21**
Více jak 1 dítě	44.50/91 **24**	47.50/91 **26**

Tabulka 9 Očekávané četnosti finančního vlivu při volbě OCR závodu (Autor, 2020)

Výpočet testového kritéria χ^2

$$\chi^2 = \sum [(P - O)^2 : O]$$

$$\chi^2 = \sum [(16-20)^2 : 20] + [(25 - 21)^2 : 21] + [(28 - 24)^2 : 24] + [(22 - 26)^2 : 26]$$

$$\chi^2 = 2{,}844$$

Výpočet stupně volnosti

$f = (r-1).\ (s-1)$

$f = (2-1).\ (2-1)$

$\mathbf{f = 1}$

Kritické hodnoty testového kritéria chí-kvadrát

$\chi^2_{0,05}$ **(1) = 3,841**

Tato hodnota vychází ze statistických tabulek.

Porovnání hodnot

- Vypočítaná hodnota je **2,844**
- Kritická hodnota z tabulek je χ^2 0,05 (1) = **3,841**

  → **2,844 < 3,841**
- Zamítáme HA a přijímáme H0

Vypočítaná hodnota testového kritéria χ^2 = 2,844 je menší než hodnota kritická $\chi^2_{0,05}$ (1) = 3,841, proto odmítáme alternativní hypotézu a přijímáme hypotézu nulovou. Mezi finančním faktorem a počtem dětí, které se účastní OCR závodu nebyly prokázány statisticky významné rozdíly. Pravděpodobnost chybného rozhodnutí je v tomto případě menší než 0,05 (5 %).

Dotazníkové šetření

Do dotazníkového šetření se zapojilo 100 respondentů, z nichž 58 % bylo žen a 45 % mužů. Tento poměr v zastoupení pohlaví rozdíl ukazuje, že OCR není, i přes svou extrémnost, sport pouze pro muže. Naopak popularita mezi ženami je zde velmi velká, jak lze vidět i na výsledcích tohoto šetření.

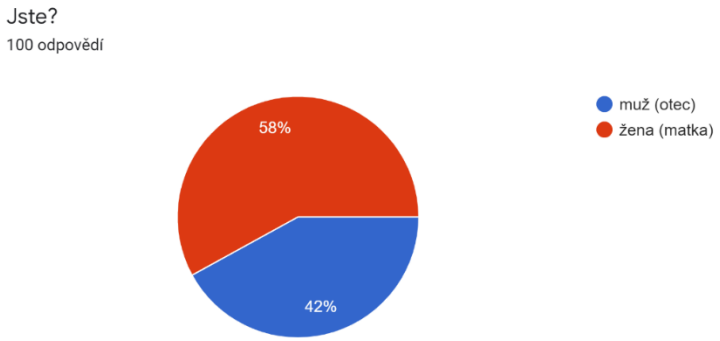

Graf 1 Pohlaví respondentů, **(Autor, 2020)**

Převážná většina respondentů, tedy rodiče dětí, které se účastní OCR závodů, se také sama účastní těchto závodů. OCR závody se tedy stávají aktivní formou rekreace, kde rodina může

trávit čas spolu a vzájemně se povzbuzovat. Ze 12 % respondentů, kteří uvedli že se sami neúčastní těchto závodů, tvořily značnou část ženy (matky).

Graf 2 Účast respondentů na OCR závodě, **(Autor, 2020)**

Jak již bylo výše zmíněno OCR závody mohou tvořit prostor pro aktivně strávený čas rodiny. Graf číslo 3 uvádí, že pokud se závodu někdy účastnil i sám respondent, tedy jeden z rodičů, tak se také ve 40 % případů OCR závodu účastnil i partner respondenta, tedy druhý rodič dítěte účastnící se OCR závodu.

Graf 3 Účast partnerů respondentů na OCR závodě, **(Autor, 2020)**

Sloupcový graf číslo 4 uvádí OCR závody, kterých se nejčastěji účastnili sami respondenti. Mezi dva nejčastěji uváděné závody patří závody z americké série Spartan race. Dalším, ještě více uváděným závodem, kterého se respondenti účastnili, je český Gladiator Race. Právě tato česká série se od dob svého vzniku velmi rozrostla, jak do počtu pořádaných závodů během roku, tak i do počtu závodníků na jednotlivých závodech. Také se velmi výrazně zaměřuje právě

na dětské OCR závody. To ukazuje i graf číslo 7, ze kterého je patrné, že Gladiator Race je nejčastější volbou pro dětské OCR závody. S ohledem na vizuální přehlednost grafu byla většina závodů, které se v odpovědích vyskytovala pouze od pár respondentů zařazena do položky jiné, proto tato položka tvoří poměrně velkou část. Důvodem toho je, že OCR závodů se v dnešní době koná opravdu velké množství. Některé série nejsou tak známé a účastní se jich někdy jen několik desítek závodníků, ale i přesto si právě díky své domácí atmosféře místo mezi závodníky najdou. Mezi takovéto závody patří například Legion Run, Heart Race, Myslív Race, Hovorčovická pěst a spoustu dalších.

Graf 4 OCR závody, kterých se respondenti zúčastnili, **(Autor, 2020)**

Otázka číslo pět byla filtrační. Cílem této otázky bylo eliminovat jedince, kteří pro toto dané šetření nemají význam. 100 % respondentů v mém šetření uvedlo, že jejich dítě se někdy účastnilo OCR závodu. Filtrační otázka často bývá první otázkou dotazníkových šetření, se záměrem rychlé selekce vhodných respondentů. Jelikož byl ale tento dotazník, distribuován hlavně díky trenérům dětských OCR skupin, dala se předpokládat vhodnost respondentů, a proto tato otázka nebyla použita hned v úvodu. Všichni respondenti uvedli, že se jejich dítě někdy účastnilo OCR závodu, tudíž nemusel být žádný z nich vyřazen z tohoto šetření.

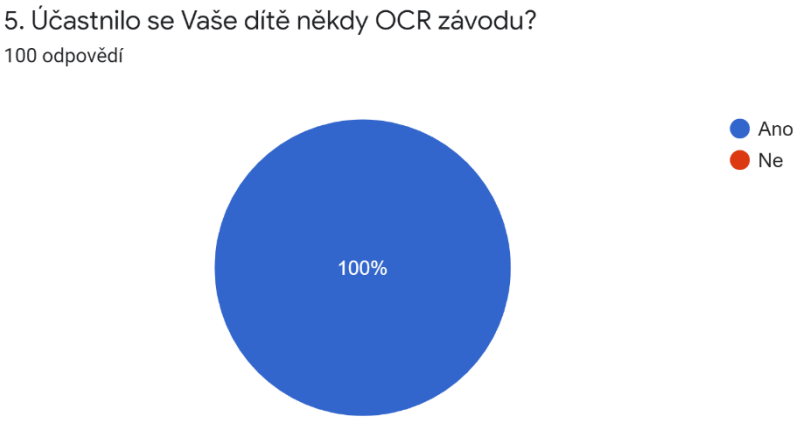

Graf 5 Účast dítěte na OCR závodě, **(Autor, 2020)**

Další otázka směřovala na počty dětí, které se účastní OCR závodů a jejich věk. Jedenáct rodičů, že má 3 děti, z nich alespoň jedno se účastní OCR závodů, čtyřicet dva rodičů uvedlo, že má 2 děti, z nich alespoň jedno se účastní OCR závodů a 46 rodičů uvedlo, že má 1 dítě, které se účastní OCR závodů (graf číslo 7). Celkově do tohoto šetření bylo zahrnuto 165 dětí. Respondenti, v této otázce také volili, do jaké věkové kategorie jejich dítě/ děti patří. Na výběr byly následující možnosti: méně než 4 roky, 4-5 let, 6-7 let, 8- 9let, 10-11 let, 12-13 let a více. Nejčastěji se děti účastní závodů ve věku 6-11 let. Do toho rozmezí spadalo 99 dětí (60 %).

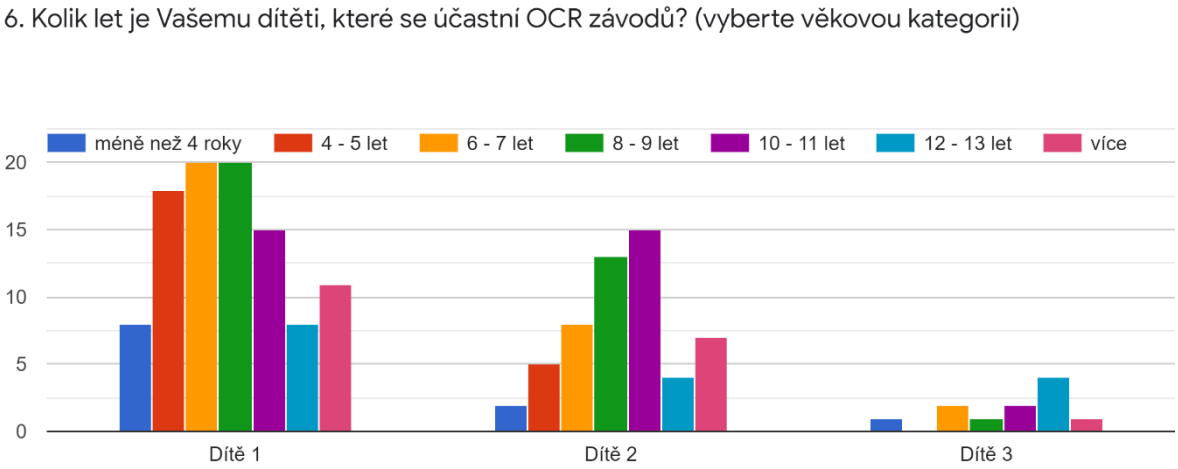

Graf 6 Věk dětí, které se zúčastnily OCR závodu, **(Autor, 2020)**

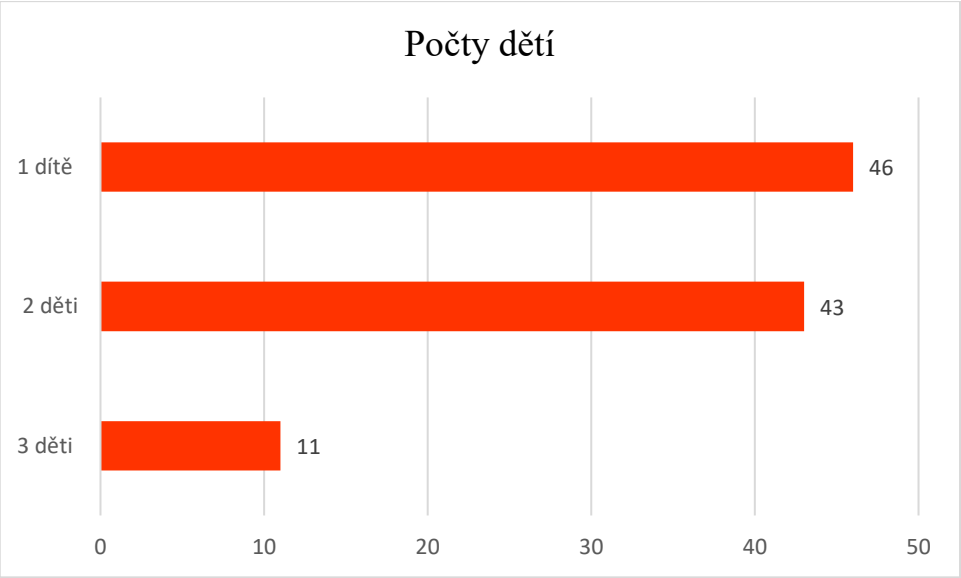

Graf 7 Celkový počty dětí, které respondenti uvedli, **(Autor, 2020)**

Následující graf ukazuje, jakých závodů se nejčastěji účastní děti respondentů. A jelikož při volbě OCR závodu má velký vliv vlastní zkušenost se závodem, výsledky toho grafu jsou shodné s grafem číslo 4, který uvádí závody, kterých se nejčastěji účastní sami respondenti. Závodem, kterého se nejčastěji účastní děti respondentů je Gladiator Race. Tyto výsledky nejsou příliš překvapivé, jelikož se česká série Gladiator Race nejvíce věnuje dětským závodníkům v České republice. A to formou pravidelného pořádání dětských závodů, ale i dětských kempů, příměstských táborů a vedení tréninkových skupin.

Graf 8 Závody, kterých se děti zúčastnily, **(Autor, 2020)**

Následující otázka byla zaměřena na pravidelnost účasti v dětských závodech. Z grafu níže je zřejmé, že OCR závody pro většinu dětí nebyly pouze jednorázovou zkušeností, ale jedná se o pravidelnou aktivitu. 35 % respondentů uvedlo, že jejich dítě/děti se již více než desetkrát zúčastnili OCR závodu.

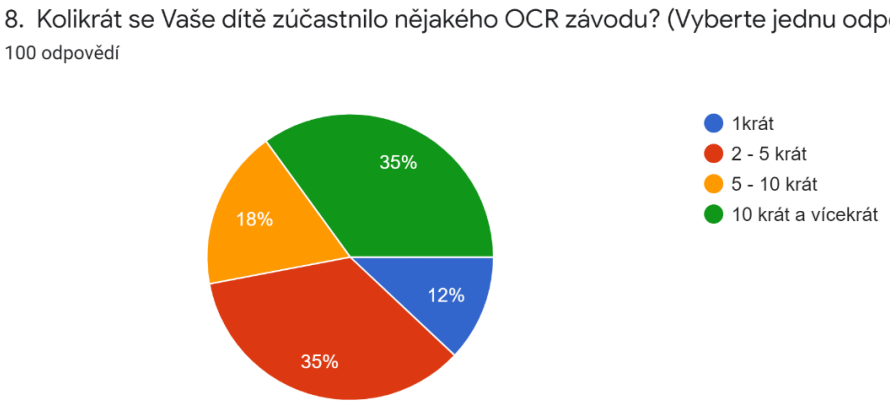

Graf 9 Počty, kolikrát se děti zúčastnili OCR závodu, **(Autor, 2020)**

Graf číslo 10 poskytuje informace o účasti dětí na českých, evropských i světových šampionátech. Osmdesát pět respondentů uvedlo, že jejich dítě/děti se nikdy nezúčastnily žádného z uvedených šampionátů. Takovéto výsledky, dle mého názoru mohou naznačovat, že děti, ale i jejich rodiče, mají OCR závody spojen více se zábavou než pouze se samotným snažením se o co nejlepší výsledek. Děti jejichž rodič uvedl, že se účastnily mistroství světa či Evropy byly zpravidla starší 11 let. Takto nízké četnosti účasti na velkých šampionátech mohou být také způsobeny finančním faktorem. Oproti závodům konaných v České republice zde stoupají výdaje vynaložené na cestu, ubytování ale i samotné startovné. Nejvíce fretkovanou volbou mezi šampionáty, určených dětem, pak tedy bylo Mistroství České republiky, které bylo popsáno již výše (kapitola 2.4.)

Graf 10 Počty dětí, které se někdy účastnily OCR šampionátů **(Autor, 2020)**

Cílem další otázky bylo zanalyzovat, co vedlo respondenty k přihlášení svého dítěte na OCR závod. Účastníci byli vyzváni, aby z nabídky vybrali možnost, na základě, které přihlášení dítěte uskutečnili. Nejvíce volenou variantou byla vlastní zkušenost se závodem, což koresponduje i s výsledky otázky číslo 2, ve které 88 % respondentů uvádí, že se také sami účastnili OCR závodu. Druhou nejvíce volenou možností byl vlastní zájem dítěte, který vedl rodiče k jeho přihlášení na OCR závod. Toto zjištění je velmi pozitivní, že sami děti jeví o tento sport zájem a rodiče je v tom podporují. Mezi možnosti, které byly volené jen velmi málo bylo doporučení od ostatních rodičů, a přihlášení na základě reklamy na sociálních sítí. Tyto možnosti, dle mého názoru, by byly naopak nejvíce voleny, pokud by byla otázka směřována přímo na samotné respondenty, tedy dospělé účastníky.

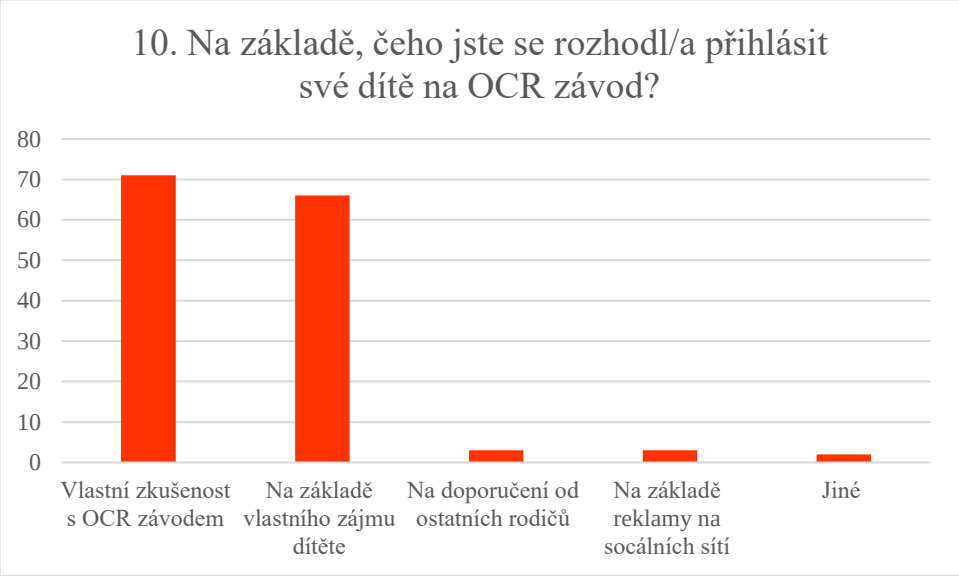

Graf 11 Motivy respondentů, které vedly k přihlášení jejich dítěte na OCR závod (Autor, 2020)

Kromě samotného motivu, který vedl k přihlášení dítěte na OCR závod se toto dotazníkové šetření zaměřovalo na faktory, které ovlivňují volbu OCR závodu. Pro lepší přehlednost byly odpovědi na tuto otázku rozděleny do dvou grafů (graf číslo 12 a13). Respondenti mohli jednotlivé faktory hodnotit dle škály: rozhodně ano, spíše ano, nevím, spíš ne a rozhodně ne. Mezi faktory, které mají při volbě velký vliv (možnosti rozhodně ano a spíše ano) patří zejména vlastní zkušenost s konkrétním OCR závodem, lokace, kterou je myšlena vzdálenost místa konání závodu od místa bydliště. Dále rozdělení do věkových kategorií, náročnost závodu a roční období ve kterém se závod koná. Naopak mezi faktory, které volbu OCR závodu ovlivňuji nejméně (možnosti rozhodně ne a spíše ne) patří, dle odpovědí respondentů, recenze na sociální sítích, odměny pro vítěze a aktuální počasí. Jmenované faktory, zařazené do těchto dvou

kategorií volilo minimálně 30 respondentů. Velmi zajímavé je porovnání hodnocení faktorů aktuální počasí a roční období. Padesát jedna respondentů uvedlo, že faktor ročního období při volbě OCR závodu pro ně má velký vliv (možnosti rozhodně ano a spíše ano). Z pravidla závody konané v létě bývají mnohem více oblíbené. Faktor aktuálního počasí, ale padesát sedm respondentů ohodnotilo možností spíše ne či rozhodně ne, tedy že tento faktor nemá velký vliv při volbě OCR závodu. U OCR závodů platí pravidlo, že se konají za jakéhokoliv počasí, což platí i pro dětské závody. Jelikož více jak polovina respondentů uvedla, že roční období, tedy i předpokládané obvyklé počasí pro toto období, má velký vliv při volbě OCR závodu, je překvapivé, že pouhých třicet tři respondentů ohodnotilo aktuální počasí jako faktor, který má pro volbu závodu velký vliv. OCR závody se často konají v horských oblastech, kde počasí v období jara i podzimu bývá dosti nepředvídatelné a již několikrát se stalo, že na závodech konaných v květnu či září se závodníci potýkaly se velmi nízkými teplotami a nepříznivým počasím.

6. Jaké faktory ovlivňují volbu OCR závodu pro Vaše dítě?

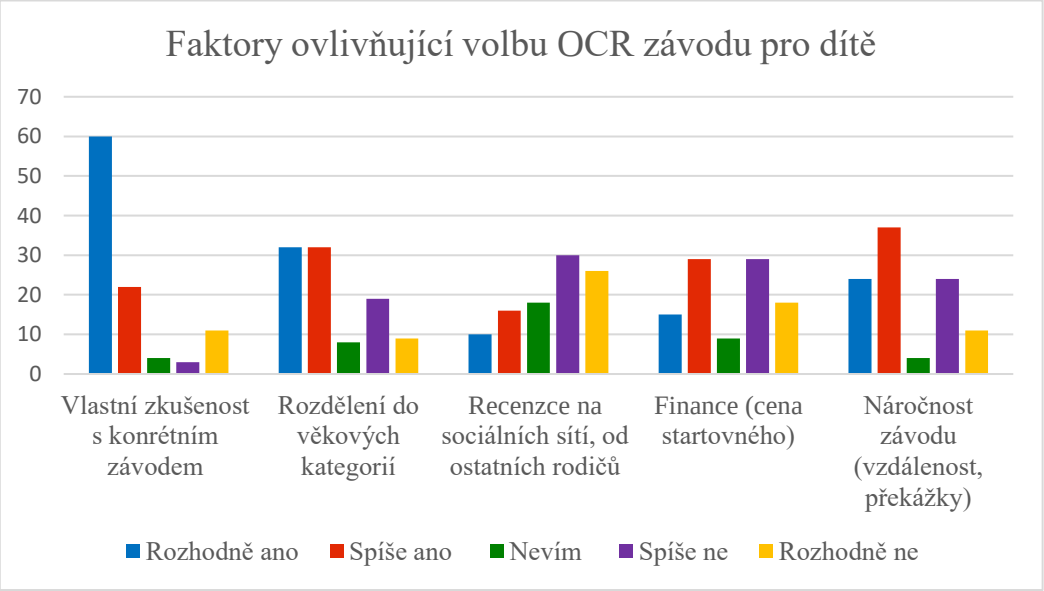

Graf 12 Faktory, které ovlivnily volbu respondentů OCR závodu pro své děti, **(Autor, 2020)**

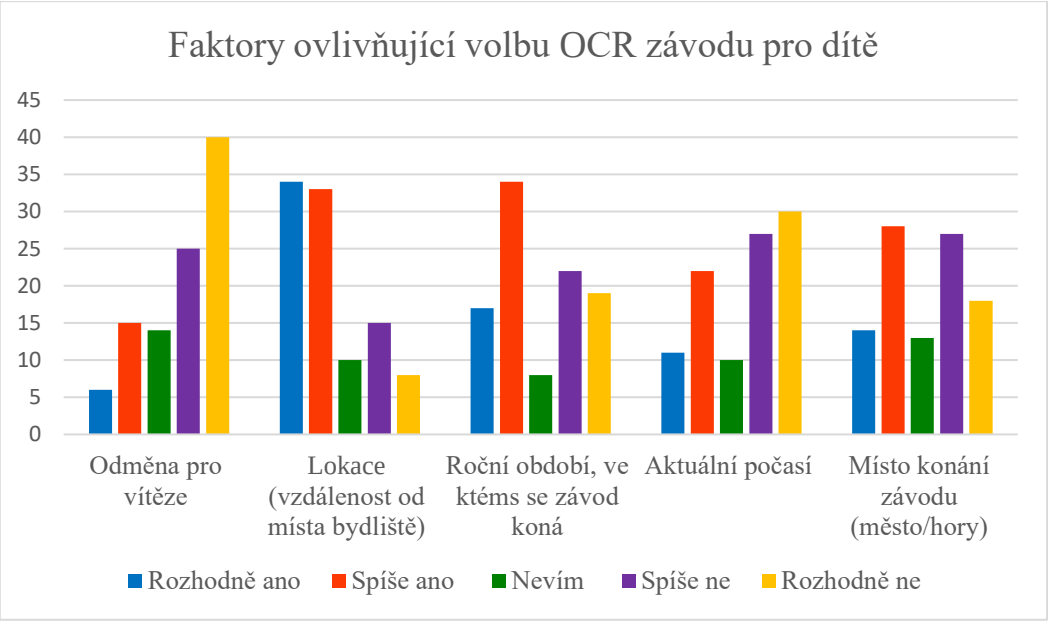

Graf 13 Faktory, které ovlivnily volbu respondentů OCR závodu pro své děti, **(Autor, 2020)**

Další otázka směřovala k hodnocení dětských OCR závodů z pohledu rodičů dětí. V otázce bylo zařazeno deset kategorií, které respondenti hodnotili škálou 1 až 5. První hodnocenou kategorií byl hromadný způsob stratu, což znamená že jedna celá věková kategorie dětí vystartuje najednou. Tento způsob startování byl hodnocen průměrnou známkou 2,72. Opakem hromadného způsobu startu je intervalový start, během kterého děti startují také dle věkových kategorií, ale jednotlivě v určitých časových intervalech. Tento způsob získal od respondentů průměrnou známku 1,84 což znamená, že je značně preferovanější. Hromadný způsob startu využívá například OCR série Spartan Race a Predator Race a intervalový způsob Gladiator Race. Nejlépe hodnocenými kategoriemi bylo rozdělení do věkových kategorií, vzdálenost trasy, množství dobrovolníků na trase závodu a náročnost překážek. Tyto jmenované kategorie byly hodnoceny průměrnou známkou lepší než 2,0. Nejhůře hodnocenou kategorií, krom hromadného způsobu startu byla kategorie výše startovného, která získala od respondentů průměrnou známku 2,61. I když se může zdát, že OCR je sport, při kterém dítě potřebuje pouze sportovní obuv a oblečení, které nevadí, že si umaže od bláta, finanční faktor zde hraje velkou roli. Kromě výše zmíněného sportovního oblečení se musí k nákladům na závody přičíst také náklady vynaložené na cestu (převážně osobním automobilem) a za stravování během dne (občerstvení v horských oblastech). Jestliže se dítě/děti i rodič účastní závodů pravidelně může se zprvu ne příliš finančně nákladný sport změnit v pravý opak. Kategorie vyhlašování vítězů, ceny pro vítěze a bezpečnost závodu se pohybovaly v průměrném hodnocení v rozmezí 2,00-2,36.

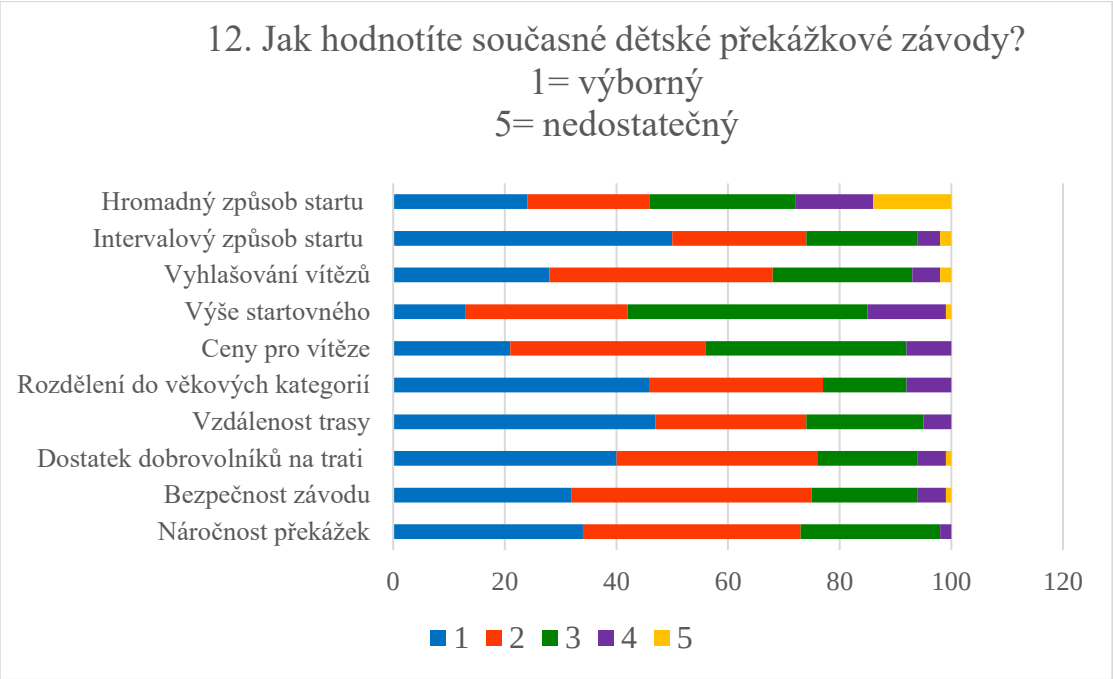

Graf 14 Hodnocení jednotlivých složek OCR závodů, **(Autor, 2020)**

Otázka číslo 13 a 14 byla zaměřena na dětské tréninkové skupiny pro OCR překážkové závody. Na tréninkové skupiny se dá nahlížet z různých pohledů. Jedním z nich je, že tréninková skupina je místem, kde se dítě učí zdolávat překážky, zlepšuje svou kondic, sílu a obratnost. Také se ale jedná o místo, kde se setkávají děti podobného věku se stejným zájmem, tedy OCR závody. Prví z těchto dvou otázek zjišťovala, zda se dětská tréninková skupina vůbec vyskytuje v okolí bydliště respondentů. Více jak polovina respondentů uvedla, že se takováto tréninková skupina v jejich okolí vyskytuje, ale jen 39 % respondentů uvedlo, že jejich dítě/děti tuto skupinu navštěvují. Tento jev může být způsoben několika důvody. Například, že dítě respondenta je ještě příliš malé na to, aby navštěvovalo tréninkovou skupinu, nebo že dítě má jiné kroužky a na tento trénink již nezbývá čas, také finanční vlivy mohu být příčinou anebo rodiče dětí (respondenti) nepovažují za důležité, aby dítě chodilo na tréninky tohoto typu a závody berou pouze jako zábavu. Dalším důvodem mohou být omezené kapacity těchto tréninkových skupin. Dětská tréninková skupina Gladiator race v Hradci Králové pořádá během zimního a jarního období dětské tréninky ve spolupráci s univerzitním sportovním klubem. Tyto tréninky jsou omezeny pro 24 dětí a pravidelně bývá tato kapacita velmi rychle zaplněna.

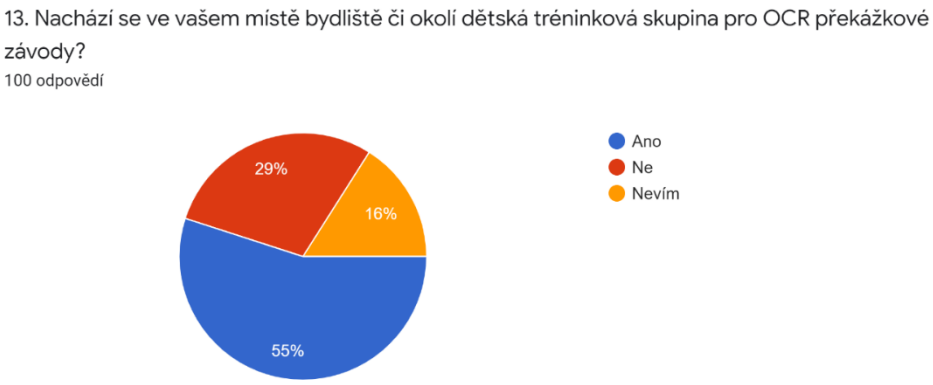

Graf 15 Výskyt OCR dětských tréninkových skupin, **(Autor, 2020)**

Graf 16 Návštěvnost dětských OCR tréninkových skupin, **(Autor, 2020)**

Jak již bylo výše zmíněno, ne každý rodič (respondent) považuje přípravu dětí na OCR závody za nezbytně nutnou, a to už je to z jakéhokoliv důvodu. Toho tématu se týkala otázka číslo 15, kde byly respondenti vyzváni, aby určili, jaký typ tréninku je dle jejich názoru pro přípravu dítěte na OCR závod nejlepší. Šestnáct rodičů uvedlo, že není nutný žádný speciální trénink. Pokud je dítě sportovně založené a věnuje se i jinému sportu, kde dítě získá dobrou fyzickou kondici, je tato odpověď zcela logická. Ovšem každý rodič by měl mít vždy na paměti, že se jedná o extrémní překážkové závody, a když jsou přizpůsobeny dětskému věku, neměl by podceňovat jejich náročnost. Nejčastěji rodiče volili běžecký trénink jako nevhodnější formu tréninku. Druhou nejčetnější odpovědí byl trénink překážek. Právě kombinace těchto dvou typů tréninků je ideální variantou pro dobrou přípravu na OCR závody. Silový trénink označilo jako vhodný typ tréninku v této otázce 36 respondentů. Tento typ tréninku je vhodnější především pro starší děti, které se v závodě více setkávají s překážku nošení břemen (váha těchto břemen je vždy přizpůsobena dětskému věku).

Graf 17 Vhodný typ tréninku pro děti dle respondentů, **(Autor, 2020)**

Je naprosto běžné, že děti se nevěnují pouze jednomu sportu a výsledky tohoto průzkumu to také potvrzují. Naprostá většina respondentů (80 %) uvedla, že jejich dítě/ děti se věnují i jinému sportu, než je OCR. Součástí této otázky byla i otázka jakému dalšímu sportu se dítě/ děti věnují. Nejčastější uvedené další sporty jsou zobrazeny v grafu číslo 19. Z důvodu přehlednosti grafu, zde nebyly uvedeny všechny sporty, které respondenti uvedli. Krom sportů uvedených v grafu se mezi odpověďmi objevily tyto sporty: aerobic, baseball, požární sport, hokej, tenis, šachy, kuželky, jízda na koni, akrobacie, cyklistika, házená, golf a další.

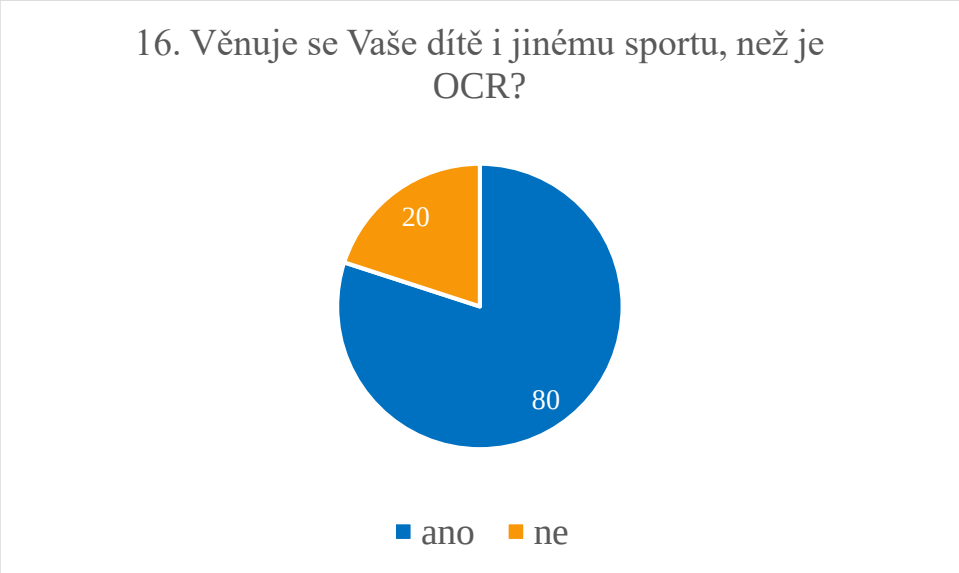

Graf 18 Počty dětí, které se věnují i jinému sportu než je OCR (Autor, 2020)

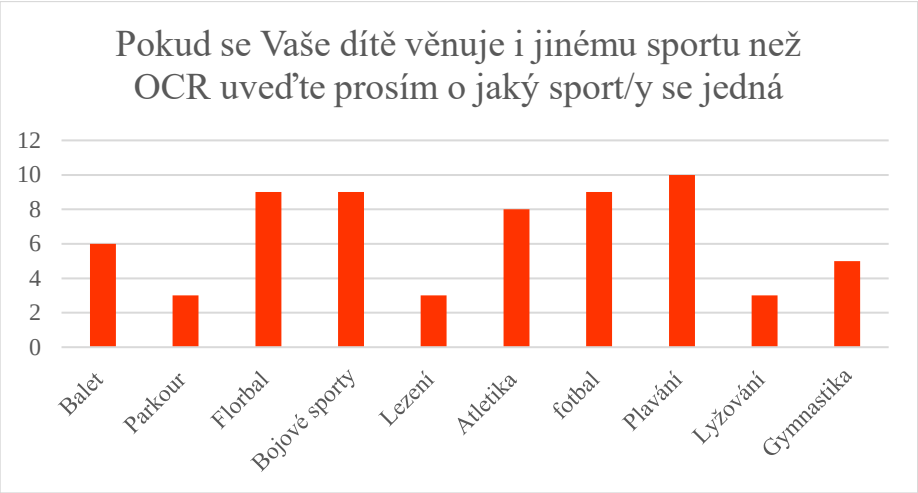

Graf 19 Druhy sportů, kterým se děti věnují kromě OCR, **(Autor, 2020)**

Poslední dvě otázky byly spíše doplňkové, které byly zařazeny do dotazníku na žádost trenérů STG skupin.

Otázka 17. Co Vás vedlo k tomu přihlásit své dítě/děti na OCR závod?

Tato otázka je podobná otázce číslo 10, proto jsou výsledky velmi podobné. Zde ale respondenti neměli předem dané možnosti, takže jejich odpovědi mohly být více obsáhlé. V odpovědích se poměrně často vyskytoval jako motiv vlastní zájem dítěte, který děti iniciovaly sami nebo na základě zkušenosti jejich rodičů s OCR závody – „*Sama jsem se závodu zúčastnila a dcery chtěly také medaili, tričko a vyzkoušet, jestli překážky zvládnou.* Další specifickou skupinu odpovědí spojovaly psychické faktory. Objevovaly se zde například tyto odpovědi: „*Zkušenost, odvaha, motivace. Vytržení od takové té denní pohody. Touha po vítězství. Překonávání sebe sama a pocit z dokončení závodu.“* A poslední skupinou odpovědí byly ty, které nějak souvisely s fyzickými faktory. Rodiče uváděli, že k přihlásili své dítě na OCR závod, protože se jedná o kombinaci běhu a zručnosti, které vedou k jejich všestrannému rozvoji, také že si děti na závodech vybijí energii, posilují imunitu, jelikož se jedná o aktivitu po celý rok. Mimo jiné získají nové zážitky ale i kamarády.

Otázka 18. Co očekáváte od toho sportu, ve směru k dětem?

Odpovědi na tuto otázku se dají dle charakteru rozdělit do čtyř skupin. Do první skupiny patří odpovědi směřující k rozvoji fyzických schopností. Velmi se zde opakovalo že od tohoto sportu rodiče očekávají celkový rozvoj pohybu, zlepšení fyzické kondice, zlepšení imunity a menší nemocnost, otužování, rozvoj motorických schopností a dovedností, vytrvalost,

zocelení, vybití energie. Dále také, že rodiče OCR berou jako prevenci dětské obezity a způsob, kterým se děti vytvoří kladný vztah k pohybu. To souvisí i s druhou kategorií, kam se dají zařadit odpovědi, které spojovaly aspekty psychických vlivů OCR na děti. Častými odpověďmi tedy bylo, že rodiče od OCR očekávají, že děti opustí svou komfortní zónu, naučí se bojovat, pomáhat si, budou více cílevědomější, poznají své limity, co vše mohou zvládnout, ale také poznají, jaké to je, si sáhnou na dno, zažijí pocit porážky a *„to že nezáleží u tohoto sportu vyhrát, ale to že se postaví na start a splní vše co bylo na trase je samotné vítězství.“* Dále také, že od OCR závodu očekávají odměňování všech bez ohledu na výsledky, což vede k tomu, že děti tento sport baví, ale také, že je důležité měření časů pro děti, snaží se tak být každý závod lepší a lepší.

Odpovědi ve třetí kategorii spojovala zábava. Rodiče velmi často odpovídali, že tyto závody jsou především o zábavě a děti by z nich měli mít radost. Také OCR závody nazývali jako společnou rodinnou zábavu a společně strávený čas. Velmi zajímavou dopovědí byl tento názor: „*Náročnější tratě pro starší děti, méně soutěživosti a spíše zachování zábavy, žádné šampionáty nebo mistrovství pro děti.“* A poslední kategorie odpovědí je velmi typická pro dnešní moderní svět. Jednalo se totiž o odpovědi, ve kterých rodiče uváděli, že od OCR očekávají, že děti nebudou pouze sedět doma u počítačů, televizí a telefonů, ale budou se hýbat.

5.3 Diskuze

Zodpovězení výzkumných otázek

Provedení výzkumných metod v rámci empirické části práce si kladlo za cíl najít odpovědi na tři výzkumné otázky, uvedené v úvodu této kapitoly. Přestože mnohé závěry byly již nastíněny v předchozím textu, je třeba získané odpovědi sumarizovat a vztáhnout ke konkrétním výzkumným otázkám.

Výzkumná otázka 1: Kterých českých překážkových závodů se nejčastěji účastní závodníci z řad dětí?

K nejčastěji voleným závodům pro děti, a tedy logicky i nejvíce oblíbeným dětským OCR závodům, patří Gladiator Race, Spartan Race a Predator Race. Kromě těchto uvedených závodů ale existují desítky dalších OCR dětských závodů, které se těší značné oblibě. Některé z nich jsou zmíněny ve výsledném grafu číslo 8. To, že závodní série Gladiator Race vzešla z výsledků jako nejčastěji voleným způsobem, odpovídá i snahám této série. Jako jediní organizátoři OCR

závodů v České republice pořádají tábory a kempy určené dětem. Snaží se oslovovat stále více zájemců například pomocí pořádání dětského dne, který se konal letos již potřetí. Akce probíhala v únoru ve velkém obchodním centru v Hradci Králové. Děti zde měli možnost si zdarma a za dozoru zkušených závodníků vyzkoušet některé překážky.

Výzkumná otázka 2: Jaké faktory nejvíce ovlivňují volbu překážkového závodu pro vaše dítě?

Na základě provedeného dotazníkového šetření vyplynulo, které faktory nejvíce ovlivňují volbu OCR závodu pro děti respondentů. Mezi tři nejvlivnější faktory patři vlastní zkušenost rodiče s daným OCR závodem. Pokud si rodič sám vyzkouší konkrétní OCR závod je to pro něj nejspolehlivější zdroj informací a poznatků o daném závodě. Proto je tedy logické, že právě tento faktor je tím nejvíce ovlivňujícím. Dalším velmi vlivným faktorem je pro rodiče lokace závodu, čímž je myšlena vzdálenost místa konání závodu od místa bydliště respondenta. Jelikož se závody konají v různých částech České republiky, může být doprava na OCR závod velmi dlouhá, v zimním období i komplikovaná, a tedy i finančně náročná. Závody konané ve velkých městech jako je Brno, Praha, Plzeň patří mezi závody s nejvyšší účastí právě díky snadné dopravní dostupnosti. Třetím faktorem, který byl rodiči nejčastěji volen, bylo rozdělení do věkových kategorií. Rozdělení do věkových kategorií je běžné i v závodech pro dospělé, kde jsou skupiny děleny vždy po pěti letech (20-24, 25-29, 30-34). Toto rozdělení by mělo pro děti příliš široké věkové rozpětí, proto organizátoři závodů dělení dětských kategorií upravují. I přesto, že organizátoři věkové rozpětí sníží na tři roky, jako je tomu například na Mistroství ČR OCR pro děti, jsou mezi nejmladšími a nejstaršími dětmi v jedné kategorii ohromné rozdíly, což může mladší děti demotivovat. Výše popsané tři faktory uvedlo více jak 30 respondentů.

Výzkumná otázka 3: Navštěvují závodníci z řad dětí tréninkové skupiny určené pro tyto závody?

Z výzkumu vyplynulo, že se u většiny respondentů vyskytuje tréninková skupina pro OCR závody určená dětem, ale i přesto tyto skupiny navštěvuje méně než polovina dětí respondentů. Důvody můžou být různé a již byly popsány výše. Nicméně z mé osobní zkušenou, kterou jsem získala jak při pomáhání na dětských závodech, tak i dětských trénincích, je mezi dětmi, které tuto skupinu navštěvují a které ne ohromný rozdíl. Děti na trénincích mají dostatek času se seznámit s překážkami, bez závodního stresu, mohou si je opakovaně zkoušet za pomoci a dozoru trenérů, kteří jsou sami zkušení závodníci. Tyto děti pak na závodech nemají problémy se zdoláváním překážek a mnohdy zvládají i překážky určené dospělým závodníkům.

ZÁVĚR

I když se na první pohled může zdát, že OCR nemá příliš společné se sociální pedagogikou, není tomu tak. Jak již bylo v úvodu této práce zmíněno spojitostí mezi tímto sportem a sociální pedagogikou je hned několik. Děti se během závodů OCR dostávají do dobře syceného zdravého přírodního prostředí, kde se setkávají nejen s různými překážkami ale i osobami. Což může vést ke vzniku nových interpersonálních vazeb. Z pohledu sociální pedagogiky můžeme na OCR také pohlížet jako na prostor pro zábavu a rekreaci dítěte.

Hlavním cílem této práce bylo sumarizovat, s oporou literatury a dostupných zdrojů, komplexní informace o tom, co to extrémní překážkové závody jsou. Jaký byl jejich vývoj od dob dávné historie až po současnost jak ve světě, tak i u nás v České republice se zaměřením na dětské závody a tréninkové skupiny. V této diplomové práci byly teoreticky popsány extrémní překážkové závody, jejich vývoj od dávných dějin až po současný stav. Dále se práce zaměřovala na dětské extrémní překážkové závody, na jejich školní kontext a jaké vlivy mohou mít tyto závody během dětství na děti. Empirická část práce byla pomocí dotazníkového šetření směřována na rodiče dětí, které se účastní OCR závodů. Jak již bylo zmíněno cílem výzkumné části práce bylo, získat od respondentů informace o tom, jak oni vnímají dětské OCR závody. Jaký byl jejich motiv přihlásit dítě na takovýto druh závodu, jak závody hodnotí i zda se jejich děti pravidelně připravují na účast v závodech v dětských tréninkových skupinách. Nezbytnou součástí výzkumné části bylo získaná data vyhodnotit, zodpovědět výzkumné otázky a výsledky zpracovat tak, aby každý, kdo se o tento více sport zajímá, mohl výsledky využít v praxi.

Tato diplomová práce vznikala od září 2019 do dubna 2020 a pracuje s velmi aktuálními daty. OCR je ale stále velmi mladý sport, který se neustále vyvíjí, Vyvíjí se samotné závody, jednotlivé překážky i samotní závodníci. To, co tedy při počátcích tohoto sportu bylo považováno za náročnou překážku, dnes již tak nemusí být a zpravidla také není. Tento posun je také znatelný i u dětských závodníků. Dříve byly pro děti určeny jen ty nejjednodušší překážky, ale nyní často využívají překážky, které jsou určené pro dospělé závodníky, jen v přizpůsobené, ale ne ve zlehčené podobě. Příkladem mohou být překážky ručkovacího charakteru. Z důvodu takto rychlého a neustálého vývoje je zřejmé, že pokud by v budoucích letech, měl někdo zájem psát bakalářskou či diplomovou práci na obdobné téma informace o dětských OCR závodech v České republice, v Evropě i ve světe mohou být značně rozličné. Zejména v oblasti šampionátů určených dětem, nebo také finančního ohodnocení pro vítěze. OCR si klade do budoucna velké cíle, a to stát se jedním z olympijských sportů, proto zde

můžou nastat různé změny, různého charakteru. Například, že dojde ke sjednocení překážek, čímž by ale tento sport přišel o svou krásnou a nekončící rozmanitost.

Velký přínos této práce shledávám v komplexnosti informací v teoretické části, která často vychází ze zahraničních zdrojů. Přidanou hodnotou práce jsou i výsledky získané v dotazníkovém šetření, ze kterého mohou nejvíce čerpat organizátoři závodů a trenéři dětských skupin. Ti pak mohou podle těchto výsledků provést případné změny při organizování závodů nebo vedení dětských tréninků. Dalším pozitivem této práce mohou být i mé osobní zkušenosti s OCR. Jelikož se již několik let pohybuji v OCR komunitě bylo pro mě snazší oslovit cílovou skupinu pro dotazníkové šetření, jak pomocí trenérů jednotlivých skupin, tak i oslovení jednotlivých respondentů z celé České republiky. Díky zkušenostem získaných účastí na desítkách českých a zahraničních závodech, ale i na světových šampionátech jsem získala velké množství informací o OCR závodech, které jsem v této práci mohla využít. Diplomová práce může posloužit organizátorům, závodníkům, rodičům a všem kdo se o tento sport zajímají.

Dávná historie, kde lidé s cílem přežití překonávali různé překážky, v současné moderní době opět ožívá, a to v podobě extrémních překážkových závodů, které lidem poskytují adrenalin, dobrodružství a nezapomenutelné zážitky. Tato forma aktivní zábavy je v současné době zpřístupněna i dětem a těší se velké a stále rostoucí oblibě.

POUŽITÁ LITERATURA

1. BRYMER, Eric a Robert SCHWEITZER. *Phenomenology and the extreme sport experience*. New York: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017. ISBN 978-1-138-95761-9.
2. DAVIS, Matt B. *Down and dirty: the essential training guide for obstacle races and mud runs*. Beverly, MA: Fair Winds Press, [2014]. ISBN 978-1-59233-599-2.
3. DE SENA, Joe a Jeff O'CONNELL. *Spartan: jak překonávat překážky a dosáhnout v životě maximálního úspěchu*. Přeložil Lenka BERANOVÁ. Brno: BizBooks, 2015. ISBN 978-80-265-0403-0.
4. DE SENA, Joe a John DURANT. *Spartan ve formě: 30denní tréninkový plán k proměně těla i mysli*. Přeložil Hana JEŽKOVÁ. Brno: BizBooks, 2018. ISBN 978-80-265-0788-8.
5. GREXA, Ján a Milena STRACHOVÁ. *Dějiny sportu: přehled světových a českých dějin tělesné výchovy a sportu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5458-5.
6. HODAŇ, Bohuslav, Jana HOFFMANNOVÁ, Jana KLIMEŠOVÁ, Jiří SKOUMAL, Luděk ŠEBEK a Hana VÁLKOVÁ, 2013. *Fenomén X-sportů a aktivit.* Olomouc: Univerzita Palackého. ISBN 978-80-244-3882-5.
7. HOFFMANNOVÁ, Jana, Luděk ŠEBEK a Bohuslav HODAŇ. *Fenomén X-sportů a aktivit*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3521-3.
8. KOJZAR, Petr. *Cesta ke sportu: manuál (nejen) pro rodiče: který sport je ideální?* Praha: Futura, 2018. ISBN 978-80-88035-25-1.
9. KRAUS, Blahoslav. Základy sociální pedagogiky. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0643-9.
10. KUČERA, Miroslav, Pavel KOLÁŘ a Ivan DYLEVSKÝ. *Dítě, sport a zdraví*. Praha: Galén, c2011. ISBN 978-80-7262-712-7.
11. MAGIDA, David a Melissa RODRIGUEZ. *The essentials of obstacle race training*. Champaign, IL: Human Kinetics, [2017]. ISBN 9781492513773.
12. MCNAMEE, M. J. *Philosophy, risk and adventure sports*. London: Routledge, 2007. ISBN isbn978-0-415-35185-0.
13. MIKOŠKA, Jaroslav, 2006. *Outdoorové sporty*. 1. vydání. Brno: Computer Press. ISBN 80-251-0896-1.

14. SCHLACHTER, Margaret. *Obstacle race training: how to beat any course, compete like a champion and change your life*. Rutland, Vermont: Tuttle Publishing, [2014]. ISBN 9780804843911.
15. STEWART, Brett. *Ultimate obstacle race training: crush the world's toughest courses*. Berkeley, CA: Ulysses Press, [2012]. ISBN 1612431046.
16. ŠIMKOVÁ, Svatava, ed. *Já chci do oddílu, aneb, Jak si děti a rodiče vybírají kroužky a oddíly: o výsledcích výzkumu na téma: Zdroje informací a kritéria při výběru volnočasových aktivit.* Praha: Národní institut dětí a mládeže MŠMT, 2012. ISBN 978-80-87449-20-2.
17. TOMLINSON, Joe, 2000. *Encyklopedie extrémních sportů: Ilustrovaný průvodce k maximu adrenalinového vzrušení.* Přel. MARTIN HAŠEK. Praha: Egmont ČR. ISBN 80-7186-523-0.
18. VILLEPIGUE, James C. *Obstacle race training bible*. Indianapolis, IN: Alpha, a member of Penguin Group (USA) Inc., [2012]. ISBN 9781615642052.

Internetové zdroje

1. Bahňák 2019 | Extrémní překážkový závod jednotlivců a družstev. Bahňák 2019 | Extrémní překážkový závod jednotlivců a družstev [online]. Copyright © 2011 [cit. 05.09.2019]. Dostupné z: http://www.bahnak.eu/
2. CIBULKA, Pavel, 2017. *Překážkové závody jako fenomén dnešní doby – v ČR se bude konat první oficiální mistrovství již 6. května. SvetBehu.cz* [online] Copyright © 2006 [cit. 13.05.2019]. Dostupné z: https://www.svetbehu.cz/zajimavosti/31765-prekazkove-zavody jakofenomen- dnesni-doby-v-cr-se-bude-konat-prvni-oficialni-mistrovstvi-jiz-6-kvetna/
3. CISM – History of International Military Sports Council. CISM – International *Military Sports Council, Friendship through Sport!* [online]. Copyright © [cit. 19.12.2019]. Dostupné z: https://www.milsport.one/cism/cism-history
4. ČAES | INFORMACE. ČAES | Česká asociace extrémních sportů [online]. Dostupné z: http://www.caes.cz/informace/
5. ČAPS – Česká asociace překážkových sportů. ČAPS – Česká asociace překážkových sportů [online]. Copyright © 2020 [cit. 27.01.2020]. Dostupné z: https://www.prekazkovysport.cz/
6. DENIZIOL, Jamie E., David A. HEWIT, *Infection from Outdoor Sporting Events—More Risk than We Think?* | Sports Medicine – Open | Full Text. Sports Medicine –

Open | Home page [online]. 2019. Dostupné z: https://sportsmedicineopen.springeropen.com/articles/10.1186/s40798-019-0208-x

7. Dětská tréninková skupina Gladiátor Kids. Dětská tréninková skupina Gladiátor Kids [online]. Dostupné z: https://gladiator-kids.webnode.cz/
8. Dětské kempy – Sportvisio. Úvod – Sportvisio [online]. Copyright © 2012 [cit. 18.08.2019]. Dostupné z: https://sportvisio.cz/akce/detske-kempy.html
9. ETTER, Lauren. *Extreme sports are more popular than ever, prompting questions about legal liability.* ABA Journal [online]. 2014, 100(6), 1-1 [cit. 2019-10-02]. ISSN 07470088. Dostupné z: http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=96318726&scope=site
10. Excalibur Race | excaliburrace.cz. *Excalibur Race | excaliburrace.cz* [online]. Copyright © 2018 Excalibur Race [cit. 13.05.2019]. Dostupné z: http://excaliburrace.cz/
11. Gladiator Race. *Gladiator race* [online]. Copyright © 2019 GLADIATOR RACE, [cit.23.12.2019]. Dostupné z: https://gladiatorrace.cz/index.php
12. MIT Management Soan School: Spartan Race Inc. [online]. August 9, 2018 [cit. 2019-07-25]. Dostupné z: https://mitsloan.mit.edu/LearningEdge/CaseDocs/Spartan%20Race%20Inc.pdf
13. Movement Education. Movement Education [online]. Copyright © 2018. Všechna práva vyhrazena MOVEMENT EDUCATION s.r.o. [cit. 05.02.2020]. Dostupné z: http://movementeducation.cz/
14. MULLINS, Nicole. *Obstacle Course Challenges: History, Popularity, Performance Demands, Effective training, and Course Design* [online]. Journal of Exercise Physiology, 2012. 100-128. [cit. 2019-08-19]. Dostupné z: https://www.asep.org/asep/asep/JEPonlineApril2012Nicole_Mullins.pdf.
15. Nadace Proměny Karla Komárka. *České děti venku: Reprezentativní výzkum, kde a jak tráví děti svůj čas. Nadace Proměny Karla Komárka* [online] 5. 5. 2016, [cit. 2019-12-22]. Dostupné z: http://www.nadace-promeny.cz/cz/vyzkum.html
16. Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže 2018. *Úvod – Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže 2018* [online]. Copyright © 2019, [cit. 22.12.2019]. Dostupné z: https://activehealthykids.upol.cz/

17. Obstacle Course Races: Their History and Future | The Art of Manliness. Home | *The Art of Manliness* [online]. Copyright © 2019 All Rights Reserved [cit. 19.12.2019]. Dostupné z: https://www.artofmanliness.com/articles/the-history-of-obstacle-courses/
18. OCRA CZ | O nás. *OCRA CZ | Obstacle Racing Association Czech* [online]. Copyright © 2016 [cit. 13.05.2019]. Dostupné z: http://www.ocra-cz.cz/o-nas-2/
19. POTKEWITZ, Hilary. *Obstacle Course Races Want More Kids. Step One: Ditch the Fire Jump*. Wall Street Journal - Online Edition [online]. 2019, 1-1 [cit. 2019-10-02]. ISSN 00999660. Dostupné z: http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=bth&an=138284789&scope=site
20. Predator race. *Predator race* [online]. Copyright © 2015 PREDATOR RACE, ALL RIGHT RESERVED [cit. 13.05.2019]. Dostupné z: http://www.predatorrace.cz/
21. Spartan Race Kids World Championship - Obstacle Races for Kids. Runner's World [online]. Copyright ©2019 Hearst Magazine Media, Inc. All Rights Reserved. [cit. 02.10.2019]. Dostupné z: https://www.runnersworld.com/news/a25367422/spartan-race-kids-world-championship/
22. World OCR – Obstacle Racing, World Championships, Obstacle Course. World OCR – Obstacle Racing, World Championships, Obstacle Course [online]. Copyright © 2019 Fédération Internationale de Sports d [cit. 25.10.2019]. Dostupné z: https://worldocr.org/

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázky

Obrázek 1 Spartanská teorie spokojenosti (De Sena, 2015, s. 196) 14

Tabulky

Tabulka 1 Dělení dětských věkových kategorií na šampionátech (Spartan Race Kids World Championship, OCR Europes Championships, 2019).....18
Tabulka 2 Dělení dětských věkových kategorií v ČR (Predator Race, OCRA CZ, 2019).....19
Tabulka 3 Počty závodů Predator Race během let 2014-2019 (Predator Race, 2019).....24
Tabulka 4 Pozorované četnosti zastoupení otců a matek účastnící se OCR závod (Autor, 2020) 34
Tabulka 5 Očekávané četnosti zastoupení otců a matek účastnící se OCR závodů, (Autor, 2020) 35
Tabulka 6 Pozorované četnosti počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech, (Autor, 2020).....36
Tabulka 7 Očekávané četnosti počtu dětí, které navštěvují či nenavštěvují tréninkovou skupinu a jejich výše účasti na OCR závodech, (Autor, 2020).....37
Tabulka 8 Pozorované četnosti finančního vlivu při volbě OCR závodu (Autor, 2020).....39
Tabulka 9 Očekávané četnosti finančního vlivu při volbě OCR závodu (Autor, 2020).....39

Grafy

Graf 1 Pohlaví respondentů, (Autor, 2020) 40
Graf 2 Účast respondentů na OCR závodě, (Autor, 2020).....41
Graf 3 Účast partnerů respondentů na OCR závodě, (Autor, 2020).....41
Graf 4 OCR závody, kterých se respondenti zúčastnili, (Autor, 2020).....42
Graf 5 Účast dítěte na OCR závodě, (Autor, 2020).....43
Graf 6 Věk dětí, které se zúčastnily OCR závodu, (Autor, 2020).....43
Graf 7 Celkový počty dětí, které respondenti uvedli, (Autor, 2020).....44
Graf 8 Závody, kterých se děti zúčastnily, (Autor, 2020) 44
Graf 9 Počty, kolikrát se děti zúčastnili OCR závodu, (Autor, 2020).....45
Graf 10 Počty dětí, které se někdy účastnily OCR šampionátů (Autor, 2020).....45

Graf 11 Motivy respondentů, které vedly k přihlášení jejich dítěte na OCR závod (Autor, 2020) 46
Graf 12 Faktory, které ovlivnily volbu respondentů OCR závodu pro své děti, (Autor, 2020) 47
Graf 13 Faktory, které ovlivnily volbu respondentů OCR závodu pro své děti, (Autor, 2020) 48
Graf 14 Hodnocení jednotlivých složek OCR závodů, (Autor, 2020).....49
Graf 15 Výskyt OCR dětských tréninkových skupin, (Autor, 2020) 50
Graf 16 Návštěvnost dětských OCR tréninkových skupin, (Autor, 2020) 50
Graf 17 Vhodný typ tréninku pro děti dle respondentů, (Autor, 2020) 51
Graf 18 Počty dětí, které se věnují i jinému sportu než je OCR (Autor, 2020).....51
Graf 19 Druhy sportů, kterým se děti věnují kromě OCR, (Autor, 2020).....52

PŘÍLOHY

Příloha 1 Soutěžní podmínky sportovní akce Predator Race.....63
Příloha 2 Souhlas zákonného zástupce s účastí soutěžícího na běžeckém závodě Predator Race 69
Příloha 3 Dotazník 70

Příloha 1 Soutěžní podmínky sportovní akce Predator Race

Soutěžní podmínky sportovní akce, PREDATOR RACE“

1) Tyto soutěžní podmínky upravují právní vztah založený mezi soutěžícím – účastníkem běžeckého závodu PREDATOR RACE (pod který spadá Predator Race, Predator Run, Predator Challenge, Predator Workout a Predator Junior) pořádaného pořadatelem této akce, jakož i další podmínky účasti soutěžícího.

2) Svým níže uvedeným vlastnoručním podpisem bere soutěžící zcela a jednoznačně na vědomí, že jeho účast na shora uvedeném běžeckém závodě PREDATOR RACE je zcela dobrovolná a tohoto závodu se účastní pod předchozím uvážení na vlastní odpovědnost a nebezpečí. Soutěžící je tak tímto plně seznámen se skutečností, že pořadatel akce v daném případě vystupuje pouze jako organizátor, když z jeho strany se jedná pouze o organizační uspořádání závadu v tom smyslu, že veškerá účast soutěžícího je dobrovolná iniciovaná na vlastní riziko a nebezpečí tak jako by se soutěžící veškerých úkonů a celkového charakteru závodu účastnil sám bez jakékoliv, byť i jen částečné účasti či nápomoci organizátora dané akce.

3) Soutěžící dále bere rovněž plně na vědomí, že běžecký závod PREDATOR RACE je fyzicky a rovněž i psychicky náročný závod, který vyžaduje plnou fyzicky a taktéž právě i psychicky plnou zdatnost a výdrž, neboť se jedná o náročný vytrvalostní běh ztížený překážkovou trasou v nerovnoměrném přírodním terénu, který může být vlivem povětrnostních podmínek nepředvídatelně měněn a upravován.

4) Soutěžící si je tak vzhledem k shora uvedeným skutečnostem srozuměn se skutečností, že v rámci jeho účasti může dojít k nebezpečí vážného zranění či tělesného poškození, resp. k dalším jiným vážným zdravotním následkům v podobě utonutí, podvrknutí či vykloubení končetin, přetržením vazů, zlomeninám, či jakémukoliv dalšímu fyzickému vyčerpání nebo poškození těla, kousnutím, bodnutím hmyzu a zvířat a potencionálnímu trvalému ochrnutí. Soutěžící by

měl tak v rámci těchto okolností předem zvážit svoji vlastní fyzickou a psychickou zdatnost, neboť účast soutěžícímu, který není nikterak sportovně zdatný se tímto ze strany organizátora nedoporučuje.

5) Každý soutěžící je tak dále povinen dodržovat veškeré organizační a technické zabezpečení dbát pokynů a instrukcí organizátora dodržovat osobní disciplínu a dodržovat tak zásady obecné sportovní morálky a bezpečnosti za účelem předcházení rizik vedoucích k poranění či ohrožení zdraví a života jak vlastního, tak ostatních soutěžících. V případě porušení jakýchkoliv podmínek specifikovaných tímto prohlášením může být následně soutěžící ze závodu diskvalifikován bez nároku jakýchkoliv náhrad a satisfakcí.

6) Soutěžící tímto tak plně vážně srozumitelně svým právním jednáním souhlasí a přejímá riziko, které může vzniknout jeho účastí v závodě a to především v podobě vzniku vážné újmy na zdraví, která může vniknout mimo jiné u jednotlivých překážek na trati, které se mohou za určitých a nepředvídatelných okolností uvolnit, povolit, následkem čehož může dojít právě ke vzniku vážné zdravotní újmy, když těchto všech případných rizik si je soutěžící plně vědom tyto tak přebírá jako vlastní s těmito riziky tak svým níže uvedeným podpisem plně souhlasí. Soutěžící souhlasí se všemi riziky tratě, známými či neznámými, i kdyby tyto nastaly nahodile bez předvídatelné situace.

7) Soutěžící prohlašuje, že v rámci předcházení jakékoliv újmy v případě, že v rámci své účasti zjistí jakékoliv neobvyklé či určité riziko závodu, že osobně vynaloží veškeré možné úsilí na to, aby soutěž mohla probíhat nerušeně dále a upozorní tak organizátora akce na jakékoliv zjištěné nedostatky a nebezpečí.

8) Soutěžící se tímto ustanovení v rámci své účasti na shora specifikovaném závodu výslovně vzdává jakýchkoliv nároků na náhradu škody nemajetkové újmy či jiných akcesorických nároků vzniklých v rámci jeho účasti na shora specifikovaném běžeckém závodu PREDATOR RACE, stejně tak náhrady ušlého zisku.

9) V případě, že je soutěžícím osoba mladší 18 let může se akce účastnit pouze s písemným souhlasem svého zákonného zástupce, který bude tvořit nedílnou součást tohoto prohlášení. Účastník mladší 15 let se může akce a všech úkonů v rámci akce účastnit pouze s fyzickým doprovodem svého zákonného zástupce. Soutěžící nebo zákonný zástupce tak v rámci tohoto ustanovení dále prohlašují, že netrpí žádnou závažnou nemocí, že neutrpěl žádný zdravotní úraz, který by bránil účasti na závodu a ani není postižen žádnou duševní nebo jinou poruchou, která by mohla nějakým způsobem omezit jeho účast na závodě. Svým podpisem tak soutěžící

potvrzuje, že je fyzicky a psychicky zcela zdatný zdolat celkový závod a jeho překážky, které se budou nacházet na trase závodu a je tak dostatečně zkušený tyto překážky a celkový závod zdolat a překonat.

10)Soutěžící dále dává svůj výslovný souhlas s první pomocí, jejíž účast bude organizátorem zabezpečena v den konání závodu, jakož i s případným lékařským ošetřením osoby soutěžícího, pokud dojde ke zranění nebo poranění osoby soutěžícího a následný lékařský zákrok nesnese v daném okamžiku jakéhokoliv odkladu.

11)Soutěžící bere mimo jiné na vědomí, že na trase závodu budou umístěny organizátorem různé překážky a instrumenty stěžujících závodníků jejich, a to vše za účelem naplnění smyslu a účelu závodu. Tyto překážky budou v rámci shora citovaných skutečností soutěžícímu neznámé a v okamžiku jejich překonávání je tak soutěžící povinen dbát pokynů organizátora při jejich zdolávání a překonávání v rámci své vlastní bezpečnosti ale rovněž i bezpečnosti ostatních soutěžících, neboť některé z umístěných překážek se bude v daný okamžik účastnit eventuálně i vícero soutěžících. Za tímto účelem je tak soutěžící povinen dbát jak vlastní bezpečnosti, tak právě i bezpečnosti ostatních soutěžících. V případě porušení tohoto ustanovení může být soutěžících bez dalších nároků s okamžitou platností ze závodu vyloučen s povinností plné náhrady tímto způsobené škody či nemajetkové újmy. Soutěžící je tak dále povinen vyvarovat se jakéhokoliv, byť i jen neúmyslného poškozování překážek tratě pod sankcí plné náhrady takto způsobené škody organizátora akce.

12)V souvislosti s bodem 11) těchto podmínek bere tímto oznámením organizátora soutěžící na vědomí, že mimo umělé překážky, které se budou v době konání závodu nacházet po celé trase závodu, se v určitém úseku bude nacházet tzv. PREDATOR v podobě osoby pověřené organizátorem k pomyslnému souboji se soutěžícím. Predátor bude vybaven molitanovými předměty sloužícími k souboji se soutěžícím, které však bude využívat s ohledem na charakter soutěžícího. Jakýkoliv fyzický násilný atak na predátora je vyloučený a v případě porušení této povinnosti bude soutěžící bez dalšího ze závodu vyloučen s případnou povinností k náhradě škody či nemajetkové újmy způsobené osobě predátora.

13)Soutěžící dále výslovně souhlasí s tím, že organizátor/pořadatel závodu je dle zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon (dále jen „autorský zákon„) oprávněn případně vytvořené obrazové či zvukově audiovizuální a obdobné záznamy v rámci závodu následně užít dle ustanovení § 12, § 13 rozmnožovat, § 14 rozšiřovat, § 15 pronajímat, § 16 půjčovat, § 17 vystavovat a dále dle ustanovení § 18 - § 20 sdělovat veřejnosti zejména prostřednictvím

internetové sítě a v tištěných reklamních nabídkách či jiných tiskovinách, to vše dle zákonné dikce autorského zákona. Organizátor/pořadatel závodu je pak na základě tohoto ustanovení oprávněn takto vytvořené záznamy užívat pro své komerční, obchodní a marketingové účely a realizace svého podnikatelského záměru. Účastník se podpisem této smlouvy výslovně vzdává veškerých majetkových nároků týkajících se takto vytvořených obrazových, zvukově audiovizuálních a obdobných záznamů, a to především nároků na jakékoliv finanční vyrovnání či případné kompenzace vyplývajících z takto pořízených záznamů vzniklých na předmětném závodu. Všechny osobní údaje, obrazové, zvukově audiovizuální a obdobné záznamy v rámci předmětného závodu mohou být dále zpracovány ve výše uvedeném rozsahu v elektronické databázi organizátora/pořadatele jako správcem nebo zpracovatelem, se kterým uzavře příslušnou (licenční) smlouvu, stejně jako pro další komerční účely jako zasílání obchodních sdělení pro propagační a jiné marketingové a obchodní účely. Soutěžící tímto vyjadřuje výslovný souhlas s těmito ustanoveními a uděluje organizátorovi/pořadateli závodu výhradní, přenosný, sublicencovaný, bezplatný, celosvětový souhlas k pořizování a následnému dalšímu využívání audiovizuálních, zvukových, obrazových a podobných záznamů ze závodu, na kterých je zachycena osoba soutěžícího či jeho podobizna nebo jakékoliv jiné vyobrazení. Soutěžící není oprávněn v souvislosti se závodem požadovat a organizátor není nikterak povinen účastníkovi nahrazovat jakoukoliv náhradu nákladů či škod, které by mohly v důsledku průběhu závodu či poskytování shora citovaných obrazových, zvukově audiovizuálních a obdobných záznamů soutěžícímu vzniknout. Účastenství na závodu je tak zcela bez nárokové na jakékoliv finanční či jiné kompenzace.

14)Soutěžící tímto uděluje dobrovolně, svobodně, vážně a bez jakéhokoliv nátlaku organizátorovi/pořadateli ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, souhlas se zpracováním svých osobních údajů v rozsahu, ve kterém je poskytl organizátorovi akce, a to pro evidenční, obchodní a marketingové účely v rámci podnikatelské činnosti organizátora/pořadatele. Souhlas se zpracováním osobních údajů je udělen na dobu neurčitou. Tento souhlas může soutěžící kdykoliv písemně odvolat. Soutěžící má právo na kontrolu svých osobních údajů a na jejich opravu, pokud budou chybné. Soutěžící má dále vůči organizátorovi/pořadateli právo vyzvat ho k podání vysvětlení a k okamžitému odstranění závadného stavu v případě, že zjistí, že je s jeho osobními údaji nakládáno v rozporu se zákonem, zmocněním podle tohoto souhlasu či způsobem, který se dotýká, či by se mohl dotýkat, jeho osobnostních práv nebo jeho oprávněných zájmů. V případě oprávněnosti takového požadavku je organizátor/pořadatel povinen pochybení odstranit a uvést stav do

souladu s požadavky soutěžícího. Pokud by organizátor/pořadatel oprávněné výzvě nevyhověl, je soutěžící oprávněn obrátit se svým požadavkem na kompetentní orgán.

15)Soutěžící výslovně souhlasí s tím, aby organizátor/pořadatel závodu nebo jím pověřená třetí osoba marketingově v souvislosti s tímto závodem využili ve prospěch organizátora/pořadatele osobní údaje soutěžícího. Soutěžící zejména výslovně souhlasí s tím, aby bylo využito formou zveřejnění jeho jméno příjmení, označení jeho facebookového profilu, místo bydliště a by byly využity veškeré obrazové, zvukově audiovizuální a obdobné záznamy ve smyslu zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a dává tak tímto zcela bezvýjimečně souhlas takto vytvořené záznamy užít bez dalších nároků pro výhradní komerční a marketingové účely organizátora/pořadatele závodu.

16)Organizátor/pořadatel závodu je oprávněn kdykoliv během trvání závodu pravidla závodu jednostranně měnit nebo tento zcela zrušit. Je však povinen tuto skutečnost bez zbytečného odkladu sdělit soutěžícímu. Organizátor/pořadatel závodu je oprávněn průběžně kontrolovat dodržování podmínek průběhu této závodu, stejně jako i dodržování pravidel pro účast v závodu a pro případ, že shledá porušení, učinit potřebné účinné kroky vedoucí k následné nápravě. Z účasti na závodu je oprávněn organizátor/pořadatel vyřadit soutěžícího, který nesplnil jakoukoliv podmínku účasti v závodu dle této smlouvy, a to i pokud toto nesplnění podmínek účasti vyjde najevo až dodatečně v průběhu závodu. Organizátor/pořadatel závodu si těmito podmínkami vyhrazuje právo z akce kdykoliv vyřadit soutěžícího, který se bude v rámci závodu vyjadřovat vulgárně, agresivně, v rozporu s dobrými mravy, nebo bude, jakkoliv napadat dobré obchodní jméno organizátora/pořadatele závodu, jeho obchodních partnerů, nebo jinak narušovat hladký a nerušený průběh závodu. Organizátor/pořadatel závodu neodpovídá za jakékoliv technické obtíže či závady vzniklé či projevující se v souvislosti s průběhem závodu. Účastník závodu se tohoto tak účastní zcela na své vlastní nebezpečí a riziko nekonání se či zrušení závodu.

17)Organizátor závodu je oprávněn kdykoliv předmětné soutěžní podmínky až do okamžiku dne konání závodu kdykoliv měnit, doplňovat či jakkoliv jinak upravovat a specifikovat. Organizátor závodu je dále oprávněn celý závod bez udání důvodu zrušit a to nejdéle 10 dní přede dnem konání závodu, když o této skutečnosti bude následně informovat soutěžící prostřednictvím internetového portálu PREDATOR RACE/facebookového profilu. V případě, že dojde ze strany organizátor k zrušení celého závodu, budou následně emitované vstupenky proplaceny soutěžícímu bez zbytečného odkladu zpět, a to ve stejné podobě v jaké tuto

vstupenku soutěžící zakoupí. (viz příloha – Obchodní podmínky, které naleznete na webových stránkách organizátora).

18)Soutěžící dále bere plně na vědomí, že jeho fyzická účast na závodu je podmíněna plným odsouhlasením těchto soutěžních podmínek, které je soutěžící povinen vlastnoručně podepsat a tyto následně v den konání závodu podepsané předložit organizátorovi závodu nebo jím pověřené osobě zajišťující administrativní úkony závodu.

19)Nedílnou součástí těchto soutěžních podmínek tvoří Příloha – Obchodní podmínky.

Jméno a příjmení: .....

Datum narození: .....

V …….....…… dne……

Podpis: ..... (vlastnoruční podpis soutěžícího)

(Nezletilý soutěžící připojí k těmto podmínkám dále souhlas písemný souhlas zákonného zástupce, jehož vzor je možno pořídit na internetových stránkách organizátora soutěže) – v případě nedoložení tohoto dokladu bere soutěžící na vědomí, že nebude organizátorem připuštěn k závodu.

Příloha 2 Souhlas zákonného zástupce s účastí soutěžícího na běžeckém závodě Predator Race

SOUHLAS ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE S ÚČASTÍ SOUTĚŽÍCÍHO NA BĚŽECKÉM ZÁVODĚ PREDATOR RACE

Já, níže podepsaný(á) pan/paní …….....…….....……,

datum narozeni: …….....…….....,

bytem …….....……,

tímto jako zákonný zástupce mé(ho)

dcery/syna …….....….....…,

narozen: …….....……,

bytem: …….....….....……,

tj. soutěžícího běžeckého závodu -, PREDATOR **RACE**, konaného ve dnech

od ….....… do ….....… uděluji svůj plný **s o u h l a s** s

účastí mé(ho) dcery/syna na shora uvedeném závodě. Dále tímto prohlašuji, že plně souhlasím s veškerými ustanovení a podmínkami vyplývajícími ze Soutěžních podmínek, jejichž uzavření je nedílnou podmínkou účasti na závodě, že jako zákonný zástupce soutěžícího s jejich textem souhlasím, jejímu významu zcela a bez výhrad rozumím, jakož i veškerým dalším podmínkám a pravidlům soutěže sdělené mi organizátorem/pořadatelem akce.

V…….....….....…dne…….....……..... Podpis: .....

Příloha 3 Dotazník

Vážení rodiče,

Jmenuji se Tereza Lomnická a jsem studentkou Univerzity Hradec Králové oboru Sociální pedagogika. Oslovuji Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, který bude součástí mé diplomové práce na téma Vývoj dětských extrémních překážkových závodů v ČR a narůstající zájem o ně. Dotazník Vám zabere 5-10 minut. Dotazník je zcela anonymní.

Předem děkuji za Vaše odpovědi a Váš čas.

1. Jsem: muž (otec) X žena (matka)

2. Účastnil/a jste se někdy OCR závodu?

   ANO X NE

3. Účastnil/a se někdy OCR závodu Váš manžel/ka, partner/ka?

   ANO X NE

4. Jakého závodu jste se zúčastnil/a? (možno zaškrtnout více možností)
   - ☐ Gladiator Race
   - ☐ Predator Race
   - ☐ Excalibur Race
   - ☐ Spartan Race
   - ☐ Překážkáč
   - ☐ Bahňák
   - ☐ Jiné (uveďte prosím příklad……)

5. Účastnilo se Vaše dítě někdy OCR závodu?

   ANO X NE

6. Kolik let je Vašemu dítěti? (zakroužkujte věkovou kategorii)

   Dítě 1

   Méně ---- 4–5 let ---- 6–7 let ---- 8–9 let ----10–11 let ---- 12–13 let ---- více

   Dítě 2

   Méně ---- 4–5 let ---- 6–7 let ---- 8–9 let ----10–11 let ---- 12–13 let ---- více

   Dítě 3

   Méně ---- 4–5 let ---- 6–7 let ---- 8–9 let ----10–11 let ---- 12–13 let ---- více

7. Jakého závodu se účastnilo Vaše dítě? (možno zaškrtnout více možností)
   - Gladiator Race
   - Predator Race
   - Excalibur Race
   - Spartan Race
   - Překážkáč
   - Bahňák
   - Jiné (uveďte prosím příklad……)

8. Kolikrát se Vaše dítě zúčastnilo nějakého OCR závodu? (Vyberte jednu odpověď)
   - 1krát
   - 2 - 5krát
   - 5 - 10krát
   - 10x a vícekrát

9. Zúčastnilo se Vaše dítě některého z uvedených šampionátů? (možno zaškrtnout více možností)
   - Mistroství České republiky OCR pro děti
   - Mistroství Evropy OCR pro děti
   - Mistroství světa Spartan Race pro děti
   - Žádného z těchto, či jiných OCR šampionátů
   - Jiné (uveďte prosím příklad……)

10. Na základě, čeho jste se rozhodl/a přihlásit své dítě na OCR závod? (možno zaškrtnout více možností)
    - Vlastní zkušenost s OCR závodem
    - Na doporučení od ostatních rodičů
    - Na základě reklamy na sociálních sítí, televize, tisku apod.
    - Na základě vlastního zájmu dítěte
    - Jiné (uveďte prosím příklad……)

11. Jaké faktory ovlivňují volbu OCR závodu pro Vaše dítě? (zakroužkujte vaši odpověď)

    Vlastní zkušenost s konkrétním závodem

    Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

    Rozdělení do věkových kategorií

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Recenze na sociálních sítí, od ostatních rodičů

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Finance (cena startovné)

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Náročnost závodu (vzdálenost, překážky)

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Odměna pro vítěze

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Lokace (vzdálenost od místa bydliště)

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Roční období, ve kterém se závod koná

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Aktuální počasí

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Místo konání závodu (město / hory…)

Rozhodně ano -------- spíše ano -------- nevím -------- spíše ne -------- rozhodně ne

Jiná (uveďte prosím příklad……)

12. Jak hodnotíte současné dětské překážkové závody? (známkujte jednotlivé kategorie jako ve škole 1= nejlepší, 5 = nejhorší)

Náročnost překážek	1	2	3	4	5
Bezpečnost závodu	1	2	3	4	5
Dostatek dobrovolníků na trati	1	2	3	4	5
Vzdálenost trasy	1	2	3	4	5
Rozdělení věkových kategorií	1	2	3	4	5
Ceny pro vítěze	1	2	3	4	5

Výše startovného	1	2	3	4	5
Vyhlašování vítězů	1	2	3	4	5
Intervalový způsob startu	1	2	3	4	5
Hromadný způsob startu (po kategoriích)	1	2	3	4	5

13. Nachází se ve vašem místě bydliště či okolí dětská tréninková skupina pro překážkové závody?

    ANO X NE X NEVÍM

14. Navštěvuje Vaše dítě tuto tréninkovou skupinu pravidelně? (minimálně jednou týdně)

    ANO X NE

15. Jaký typ tréninku, je dle Vás pro přípravu dítěte na OCR závod nejvhodnější? (možno zaškrtnout více možností)

    - Trénink překážek (ručkování, šplh, …)
    - Běžecký trénink
    - Kardio cvičení s vlastní vahou
    - Není nutný speciální trénink
    - Jiné (uveďte prosím příklad……)

16. Věnuje se Vaše dítě i jinému sportu, než je OCR?

    ANO X NE

    Pokud ANO uveďte prosím jakému…….

17. Co Vás vedlo k tomu přihlásit své dítě/děti na OCR závod?

    ……

    ……

18. Co očekáváte od toho sportu, ve směru k dětem?

    ……

    ……